

Helsinki info

Numero 2 10.4.2005

Julkisen tiedote

Klackarna i taket
i Aktiasalen.

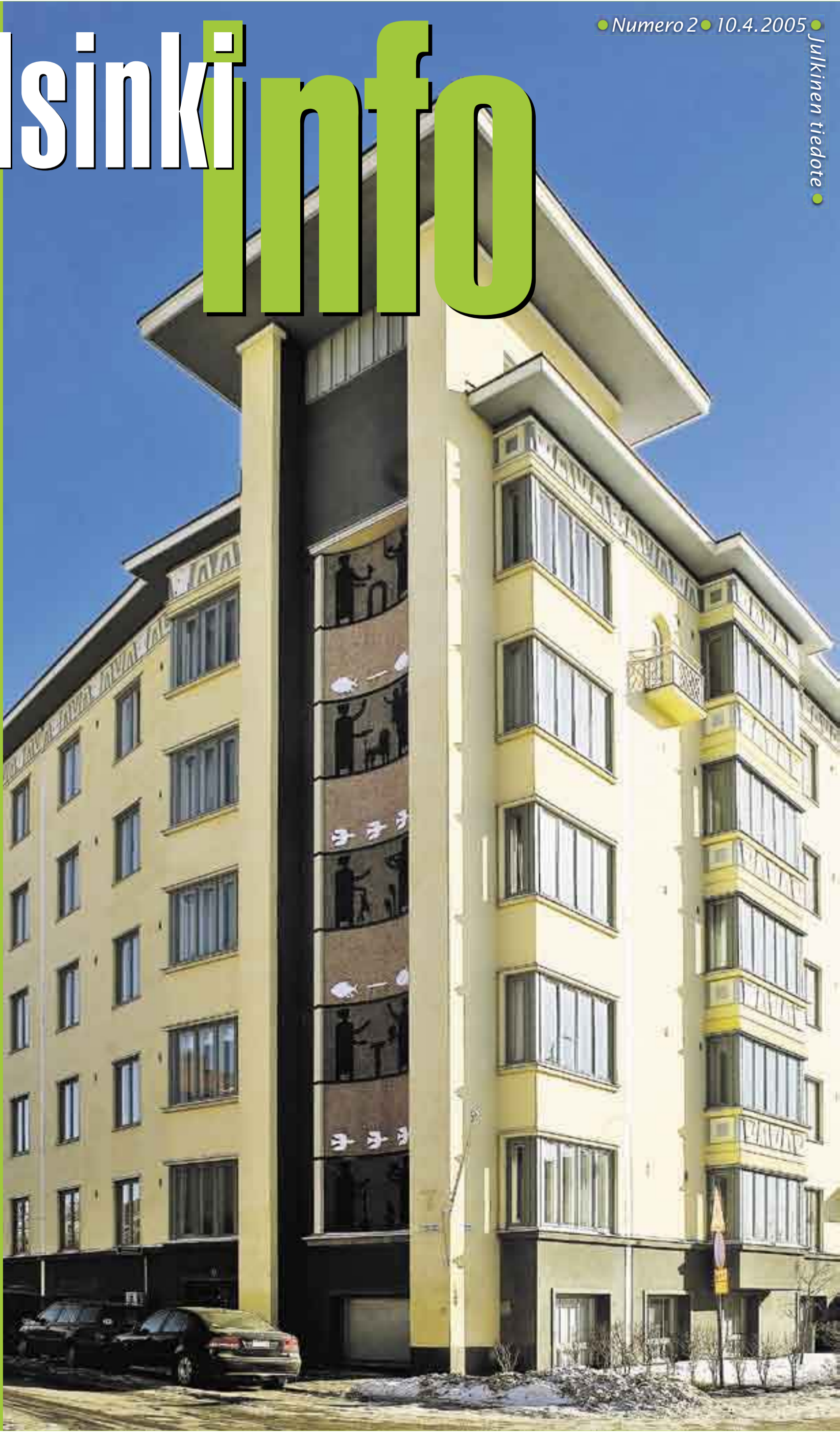
Se sidan 19.

Art deco koristelee
Helsinkiä.

Katso sivut 12 – 13.

Jokomäki
kaunistuu silmissä.

Siitä kerrotaan sivulla 18.

Rakentajien kaupunki

Kevät herättää helsinkiläisen sisäisen rakentajan. Jotenkin pitäisi kotia tai pihaa ehostaa. Entä jos lasitet-
tisiin parveke? Vai remontoitako viimein kylpyhuone
– ellei peräti rakenneta saunaa? Rivitaloalueella viriää
jälleen keskustelu tonttien välisistä aidoista ja omakoti-
taloista unelmoivat ruuhkauttavat rakennuslupia myön-
tävän rakennusvalvontaviraston.

Taloa kukaan tuskin lähtisi rakentamaan hankkimatta
rakennuslupaa, mutta monelle tulee yllätyksenä miten
moni muukin toimenpide vaatii luvan ja sen saaminen
puolestaan pinon asiakirjoja. Tähän kaikkeen kuluu aikaa.
"Kannattaa aina aloittaa lupa-asioiden selvittämällä ja
kysyä muutenkin neuvoja rakentamiseen ja muutostöi-
hin", korostetaan rakennusvalvontaviraston lupatoimis-
tosta, jossa kävimme selvittelemässä lupa-asioita.

Jakomässä pahoin rapistumaan päässeitä vuokratuloja
on kunnostettu ja kaunistettu järjestelmällisesti kymme-
nisen vuotta. 1960-luvun lähiö on silmin nähden ehostu-
nut ja nykyaikaistunut. Uudet lasitetut parvekkeet lisää-
vät asumismukavuutta ja samalla on saatu aikaan sääs-
töjä energiankulutuksessa. Jakomäki toimiikin mallina
perusteellisesta peruskorjausrakentamisesta, sillä aivan
vastaavaa ei ole aiemmin toteutettu muualla Suomessa.
Julkisivuyhdistyksen viime vuonna palkitsemasta hank-
keesta kerrotaan lisää tässä lehdessä.

Helsingin rakennusperinteen historiallisia kerrostumia
voi tutkiskella kantakaupungin alueella. Rakennustaiteen

tyylit vaihtelevat 1700-luvun Sederholmin talosta Senaa-
tintorin empire-tyyliin ja Esplanadin uusrenessanssipalat-
seihin, jugendista klassisismiin kautta funktionalismiin.

Helsingin arkkitehtuurioppaissa rakennustyyli on huo-
llesti dokumentoitu. Vain yksi on joukosta poissa: art
deco -tyyli ei oppaissa juuri esiinny eikä sitä ole täällä
kovin paljon tutkittukaan. Pienessä Suomessa moder-
nismiin ja edistyksen suuri tarina ja **Alvar Aallon** pit-
kä varjo jättivät pimentoon tai vähälle huomiolle muut
1900-luvun alkukymmenien kansainväliset tyylit, muo-
dit ja vaikutteet. Rakentamisen virallisesta kuvasta muo-
dostui turhan monoliittinen, kun todellisuudessa useat
tyyllilliset lähestymistavat aina elävät rinnakkain kuna-
kin aikakautena.

Arkkitehti **Tommi Lindh**, jota haastatellaan lehdes-
sämme, on väitöskirjaansa varten urauurtavalla taval-
la tutkinut art deco -vaikutteiden ilmenemistä helsinkiläisessä
asuinkerrostaloarkkitehtuurissa. Kevätkävelyllä
kantakaupungin vanhoissa kortteleissa, etenkin Töölös-
sä, voi Lindhin jalanjäljissä tehdä löytöjä talojen julkisi-
vuja ja rappukäytäviä tarkkaillen. Ehkä Töölö-Seura vielä
kehittää kotikulmilleen art deco -kävelykierroksen.

Pääkaupungin monipuolinen rakennuskanta lähiöis-
tä keskustaan muodostaa verrattoman rakennustaiteel-
lisen gallerian, jonka esteettisestä annista kaikki voivat
ilmaiseksi nauttia ja jonka erheistä nykypäivän rakenta-
ja voi ottaa oppia.

Rita Ekelund ■

Miten Helsingissä voidaan?

Pääkaupunkilaisten elinolot ja niiden muutokset vuosituhan-
nen vaihteessa on koottu yksiin kansiin hyvinvoinnin selon-
teeksi. Tietokeskuksen toimittamassa julkaisussa hyvinvointia tar-
kastellaan tarpeiden tyydyttämisen, toiminnan mahdollistavien
resurssien, palveluiden ja koetun hyvinvoinnin kautta. Väestön
hyvinvointia tarkastellaan muun muassa terveydentilan, rikolli-
suuden, kaupungin sisäisen erilaistumisen sekä epäsuorasti ta-
louden tunnuslukujen kautta.

Kansainvälisessä vertailussa EU:n 15 pääkaupungin joukossa
Helsinki menestyy etenkin taloudellisen toiminnan, koulutuksen
ja kulttuurin alueella. Helsinkiläisten kokemukset asuinalueestaan
ovat pääasiassa myönteisiä. Pääkaupungin asukas arvostaa koti-
kaupunkiaan, lähiympäristöään ja luontoa. Palvelutarjontaan kau-
punkilaiset ovat verraten tyytyväisiä koskipa se liikennettä, koulu-
tusta, terveyttä tai päivähoitoa. Ikävimpinä asioina koettiin asu-
misen kalleus sekä vaikea työllisyystilanne.

Helsinkiläisten hyvinvoinnissa näkyvät suurkaupunkilaisten elä-
män valo- ja varjopuolet:

- Oppimistulokset ovat hyvää suomalaista tasoa, mutta kilpailu
nuorten jatko-opiskelupaikoista on kireää.
- Terveyspalveluihin ollaan tyytyväisiä, mutta hoitoon pääsy on
vaikeutunut.
- Toimeentulotukeen turvautuminen väheni, mutta lastensuojelun
tarve ja perheiden vaikeat ristiriidat lisääntyivät.
- Maahanmuuttajien terveys on melko hyvä, sen sijaan työllisty-
minen edelleen vaikeaa.
- Lähes kolmasosa Helsingin työttömistä on pitkäaikaistyöttömiä
ja erityisesti yli 50-vuotiaiden työllistyminen suuri haaste.
- Asuinalueiden erilaistuminen hidastunut, mutta päihytyneet po-
rukat varjostavat viihtyvyyttä joillakin alueilla.

Lähde: Hyvinvointi Helsingissä. Helsingin kaupungin tietokeskus. Helsinki 2005.

Kuka? Mitä? Missä? – Eksytkö virastoviidakoon?

Soita Helsinki-tiedotus, ma–pe klo 9–15, puh. 169 2278, 169 2279 tai jugendsali@hel.fi
Hae Palveluesitteitä yms. Jugendsalista, Pohjoisesplanadi 19, ma–pe 9–17, su 11–17
Tutustu Helsingin internetsivujen tarjoamaan tietoon: www.hel.fi
Jugendsalin näyttelyt www.hel.fi/kkansl/jugendsali

■ Tässä lehdessä

Rakentajien kaupunki	2
Kuin taikurit pajassaan	3
Ulkoa tarttuu hyvä mieli	4
Ilmiömäisiä esityksiä	5
Turvakoti tarjoaa tuettua asumista	6
Kriisiin apua yömyöhälläkin	7
Opissa karvajalkojen kotikulmilla	8
Ajankuvaa pilke silmäkulmassa	9
Tilavampi kylpyhuone – tarvitaanko lupia	10
Kirjasto kymmenen plus	11
Ihana art deco	12–13
Taitajat täyttävät messukeskuksen	14
Näkyvää ja näkymätöntä valoa	15
Stadissa tapahtuu	16–17
Jakomäki ehostuu	18
Får jag lov	19
Böcker, film och sagår från Norden	20
Kultur som är nära	21
Kevät kutsuu kulkemaan	22
Kevyt kaupunki	23
Kohtalona KOM	24

Helsingin kaupunki tiedottaa

Numero 2 • 10.4.2005 29. vuosikerta
Julkaisija ..... Helsingin kaupunki
osoite PL 1, 00099 Helsingin kaupunki
puhelin 1691 (vaihte)
faksi 169 3750
Päätoimittaja ..... Rita Ekelund
Toimitussihteeri ..... Leena Seitola
Toimittaja ..... Tiina Kotka
Ruotsinkieliset sivut ... Nina Weckström
Ulkoasu ..... Pekka Niemi, Rhinoceros Oy
Kirjapaino ..... Keski-Uusimaa Oy, Tuusula
Painosmäärä ..... 296 940 kpl
ISSN 0782-0453
Jakeluasiat ..... Suomen Posti Oy
puhelin 020 451 5382,
020 451 5658
faksi 020 451 5221

Lehti ilmestyy myös internetversiona
osoitteessa www.hel.fi/helsinki-info
Seuraava Helsinki-info ilmestyy 5.6.
**Kansikuva: Päätyreliefi Välskärinkadun kul-
massa Helsingin merkittävimmissä art de-
co -korttelissa. Kuva Raoul Charpentier/Guassi Oy.**

Kuin taikurit pajassaan

Rakennusviraston käsityöpajassa valmistetaan muun muassa ulkokalusteita ja hauskoja eläinhahmoja rannoille, leikkipuistoihin ja kouluihin. Tarjolla on myös maisemointia ja esteettömän kaupunkiympäristön tuotteita.

Puusta, metallista, betonista ja kierrätysmuovista syntyy taitavissa käsissä miltei mitä hyvänsä. Rakennusviraston käsityöpajan henkilökunnalla tuntuu olevan ideoita vaikka muillekin jakaa. Pajassa on valmistettu veistoksia, ulkokalusteita, kylttejä, kilpiä ja rakenteita monenlaiseen käyttöön. Niistä esimerkiksi vaikkapa ilmoitustaulut, meriaiheinen naulakko, katoset ja Tapanilan ala-asteen portti, jota koristaa lasten suunnittelema eläinhahmo. Ensimmäisenä syntyi paalusta tehty toteemi Marjaniemen leikkipuistoon. Sen jälkeen alkoi lasten iloksi ilmaantua eläinhahmoja muuallekin – puistoihin, rannoille sekä päiväkotien ja koulujen pihoihin.

Kymmenkunta vakinaista ja melkoinen joukko tilapäisiä työntekijöitä on uurastanut paremman ympäristön puolesta vuodesta 1991. Työpajassa valmistetaan leikkimielisiä ja vähän toisempiakin tuotteita myös muualle Suomeen.

Espeen Marketan puistoon tehtiin aikoinaan suuri puinen kuorma-auto, jonka erikoisuutena on esteettömyys, sillä autoon pääsevät myös pyörätuolia käyttävät lapset. Työpajan johtaja **Jukka Toivonen** kertoo, että he tekisivät mielellään enemmänkin vastaavia leikkivälineitä.

Marketan puistossa on pysyvästi suuri valikoima työpajan tuotteita. Puisto toimii tavallaan tekijöidensä käyntikorttina ja

Kuva rakennusviraston käsityöpajasta

Kuva Kimmo Brandt

Rakennusviraston käsityöpajalla syntyi muun muassa tämä hauska valaisin. Sen sai työtovereiltaan lahjaksi pajan päällikkö Jukka Toivonen. Käsityöpajalta on lähtenyt lukuisa joukko erilaisia eläinhahmoja leikkikentille ja puistoihin. Oikean puoleisessa kuvassa on mielikuvituseläin sikanauta.

kertoo pajan monipuolisista valmiuksista. Alueen hienoin rakennelma on vanhan tuulimyllyn näköinen aurinkomylly, jonka lapojen paneelit keräävät energiaa auringosta. Esillä on myös eläimiä, leikkikaluja, vene ja hyljepöiju.

Osa Stockmannin jouluikkunan somisteista on jo useampana vuonna ollut käsityöpajan tekemiä. Viime vuonna ikkunas- sa pyöri porokaruselli. Toinen esimerkki tuotannosta ovat Mä-

kälänrinteen uintikeskukseen viittovat huikean siniset delfiinit. Uusia veistoksia tehdään kaiken aikaa. Juuri nyt verstaalla odottavat viimeistelyä miehenkoruinen lohikäärme ja suuren suuri istuva karhu, jonka syliin on mukava kellahtaa.

Mustikkamaalle, Korkeasaaren johtavan tien varteen, valmistuu kesään mennessä lisää eläinhahmoja. Sinne on tilattu pari kettua, metsäkaurispariskunta ja karhuemo pentuineen. Linnanmäellekin on rakenteilla noin 7 metriä korkea tuulimylly, penkkejä ja puueläimiä. Mylly on tarkoitettu sijoittamaan korkealle kalliolle lähelle vuoristorataa.

Aku Anka ja muita sankareita

Yksi paljon ihastelijoita saanut veistossarja oli jokin aika takaperin esillä Sanomatalossa sekä Päivälehdessä museossa Ludviginkadulla. Sanomatalossa seurattiin Aku Ankan kuoriutumista munasta maailmankuuluksi kvaakkujaksi. Veistokset vaihtuivat tarinan edetessä ja lopulta oli jäljellä vain talosta ulos marssivat räpylän jäljet. Päivälehdessä museon vuodenvaihteessa päättyneessä "Minä Aku Anka" -näyttelyssä oli esillä enemmänkin esineitä, kuten Akun auto vesiposteineen, Aku itse sekä veljenpoikien kerrossängyt.

Käsityöpajan päällikkö Jukka Toivonen on varsinainen Pelle Peloton, idearikas keksijä, joka ei vähästä lannistu. Sitä mieltä tuntuvat olevan myös hänen lähimmät työtoverinsa. He yllättivät Toivosen merkkipäivänä itse tehdyllä pöytälampulla, jossa käden taidot yhdistyvät lahjansaajan persoonaan. Valaisinveistoksessa keskushahmo lueskelee Aku Ankaa vieressään kitara ja levyt. Valo tulee sähkölampusta, joka markeeraa lukijan päät. Lahja on saajalleen erityisen mieluisa.

Maisemointia suomalaisen ja japanilaisen tyyliin

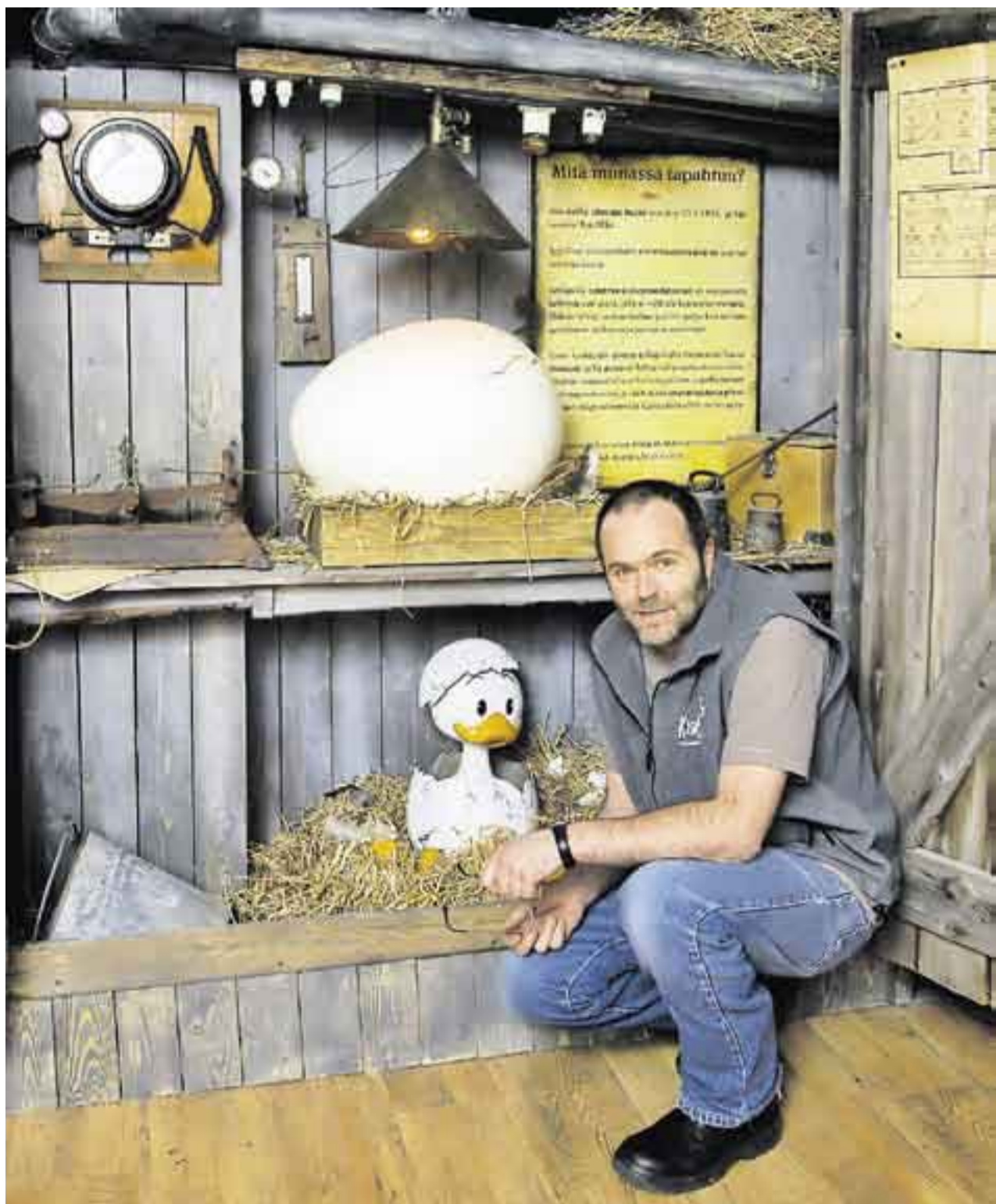
Jukka Toivonen oli vuosia Roihuvuoren piiriputarhuri. Niinpä ympäristörakentaminen ja maisemointikin sopivat luontevasti käsityöpajan palveluihin. Roihuvuoreen kerrostalojen keskellä sijaitsevaan terassimaiseen rinteeseen valmistui joitakin vuosia sitten japanilaistyylinen puutarha. Pääosin käsityönä toteutettu alue on 5 000 neliömetrin suuruinen ja sen itämaiseen puistoon on sijoitettu muun muassa sammalpuutarha. Keväisin rinteessä kukkii kaunis kirsikkapuumetsikkö.

Myös Vuosaaressa voi tutustua käsityöpajan maisemointitoteutuksiin. Punakiven puistossa on maaseudun tunnelmaa. Sen kotoja reunustaa käsityöpajalla tehdyt kauniit riukuaidat ja alueella risteilevät pitkospuut. Vuosaaren huipun täyttömäkeä ja kaatopaikkaakin on kohennettu. Nyt siellä, luonnon kukkien joukossa, vilahtelee nisäkkäitä, hyönteisiä ja lintuja ilahduttamassa kulkijoita.

Leena Seitola ■

● Lisätietoja Rakennusviraston käsityöpajan tuotteista ja palveluista saa myyntisihteeri Minna Saarelalta numerosta 050-383 6160 sekä www.hkr.hel.fi/paja -nettiosoitteesta.

Jukka Toivonen ja tiiminsä ovat taitavia käsistään. Pajalla luotiin kuviksi myös Aku Ankan syntytarina.

Kuva Kimmo Brandt

Kuva Ossi Nurmi

Luonnon innoittamia koruja

Luonto on kiinnostanut Vesa Nurmea lapsesta saakka. Se toimii yhä innoittajana myös harrastuksissa. Hän kalastelee, samoilee mielellään Lapissa, pyöriilee kesät talvet ja harrastuksista läheisinkin on perua meren rannalta. Vesa on kotoisin Suomenlinnasta, ja siellä poikavuosien tutkimusretket sytyttivät kiinnostuksen kiven maailmaan.

”Ensin niitä tuli ehkä keräiltyä pelkästään kauniin muodon tai värin perusteella, mutta pian kiinnostus kiviin kasvoi ja innostuin hiomaan niitä”, hän kertoo. Ilman konetta, kovasimilla ja hiomapapereilla se osoittautui vaikeaksi, eikä työn jälki miellyttänyt tekijäänsä. Hiomakoneet maksavat maltaita, joten käsistään kätevä Vesa yritti rakentaa sellaisen. Siitä ei kuitenkaan tullut mitään, joten lopulta kone oli ostettava. Nykyään hänellä on kaikki korusepän työssä tarvittavat välineet. Osa niistä on itse tehtyjä.

Metallin työstämisestä Vesa Nurmi kiinnostui reilut viisi vuotta sitten. Onnekseen hän tutustui korutaiteilija Markus Ormaaseen, joka ohjasi häntä metallinkäsittelyn perusteissa ja työkalujen käytössä. Pari vuotta he tekivät koruja yhteisellä työhuoneellakin.

Vesa sanoo olevansa luonteeltaan keräilijä. Kaappeihin ja vitriineihin onkin koottu kiviä, näkinkenkiä, kotiloita ja kivettyntä puuta. Omassa vitriinissään ovat varhaisimmat itse tehdyt korut, joita hän nimittää romuksi. Siltä ne eivät suinkaan näytä.

Hyllyillä on kymmenittäin kauniita esineitä – sormuksia, riipuksia ja sirot simpukasta

Vesa Nurmi harrastaa korujen tekoa. Osan korusepän lukuisista työkaluistakin hän on valmistanut itse.

muotonsa saaneet kalvosinnapit. Vitriinin erikoisuuksiin kuuluu valkea kalsiittimuna, joka on kauttaaltaan rei’itetty ja kaiverrettu ontoksi timanttitoralla. Urakka oli melkoinen, ja Vesa kertookin tehneensä sen eteen töitä noin 60 tuntia.

Korujen taiteilussa riittää jatkuvasti oppimista. Taidot itsekseen opetellut Vesa on perusteellinen. Hän haluaa tuntea kaikki menetelmät ja tutkii parhaillaan sellaisia kivenistuksen menetelmiä, joita hän ei itse koruissaan käytä. Yrityksen ja erehdyksen kautta tulleet oivallukset ovat palkitsevia.

”Kokeileminen ja löytämisen ilo ovat tässä yksin oppimisessa olleet hienointa. Tämä tapa on sopinut minulle. Vasta nyt olen alkanut miettiä alan koulutustakin”, pohdiskelee Vesa. Halu päästä mahdollisimman hyvään lopputulokseen ja tekniseen täydellisyyteen tuntuvat olevan Vesa Nurmelle jatkuva haaste.

Korun tekeminen on kiehtova prosessi, joka alkaa mallin hahmottelusta. Muotin ja valumenetelmän valinnan jälkeen seuraa vielä yksityiskohtien hiontaa. Joihinkin töihin kuluu aikaa viikkoja, mutta toisinaan koruaihio syntyy muutamassa tunnissa. Vesa tekee korujansa enimmäkseen hopeasta. Se on edullisempää ja kultaa pehmeämpänä materiaalina se on nöyrympää, eli taipuu haluttuun muotoon helpommin.

Päivätyötään Vesa tekee kiinteistöviraston karttatoimistossa kartta- ja kuvaoperaattorina. Iltaisin on aikaa myös koruille. Joskus kivet tulevat koruntekijän uniinkin.

”Näen edelleen unta tietystä rannasta ja uskon löytäväni sieltä jotain ihmeellistä, kuten meripihkaa, jota siellä ei ole koskaan ollutkaan”, hymyilee Vesa Nurmi. ■ LS

Ulkoa tarttuu hyvä mieli

Kuinkahan moni tietää, että yli tuhannen hehtaarin suuruiseen Keskuspuistoon mahtuu yhtä lailla neljä luonnonsuojelualuetta kuin sata kilometriä ulkoiluteitä? Puiston uumenista voi bongata muitakin kohteita aina lasten liikennekaupungista jousiammuntarataan ja uimahalliin.

Yksi henkilö ainakin tuntee Keskuspuiston kuin omat taskunsa: liikuntaviraston ulkoilupäällikkö Arvo Tossavainen. Hän vastaa kaupungin läntisistä ulkoilualueista. Jo niistä löytyy aihetta moneen tutkimusretkeen.

”Ei kun pyörä alle ja menoksi. Uusittu ulkoilu- ja pyöräilykarttakin tulee pian jakoon liikuntapaikkoihimme. Kartta on maksuton, samoin kuin Keskuspuistosta tehty esite. Yllättävän monet eivät ole käyneet esimerkiksi Haltialassa, sen aarnimetsäalueella tai Haltialan tilalla. Siellä olisi perheillekin paljon nähtävää”, vinkkaa Tossavainen.

Hän liikkuu ulkoilualueiden kuntoa tarkastaessaan pitkiä matkoja, onhan osa Helsingin omistamista ulkoilualueista kaupungin rajojen ulkopuolella, kuten Tossavaisen vastuulla olevat Espoon Pirttimäki, Karjakaivo, Luukkaa, Vaakoi ja Vihdin Salmi. Kaupungilla on tarjota omia ulkoilualueita saarissakin, aina Sipoon saariston Kaunissaarta ja Inkoon saariston Elisaarta myöten.

Helsingissäkin ulkoilija pääsee pötkimään pitkiä matkoja, sillä ulkoiluteitä on 170 kilometrin verran ja kuntoratoja 50 kilometriä. Hiihtäjällä on valittavanaan lähes 250 kilometriä latuja, joista osa on jäällä Seurasaaressa ja Itä-Helsingissä. Tossavaisen mukaan latuja kehitetään hyväksyntäsiikiksi ja niille tullaan sivakoimaan kaukaakin.

”Paloheinässä on hiihtäjiä lähes kellon ympäri, sillä varsinkin vuorotyöläiset käyttävät valaistuja latuja yömyöhäiläkin. Kilpailuja on tiuhaan, ja arvokisojakin on järjestetty, kuten nuorten SM-kisat ja Hopeasompa. Paloheinän ladut pyritään pitämään kunnossa huhtikuun puoliväliin saakka. Haemme tarvittaessa laduille Oulunkylän ja Käpylän tekojääradoilta aurattua lunta. Hiihtokautta saadaan pidennettyä toisestakin päivästä ajolumen avulla.”

Tossavaisen mukaan kaupungin yhteistyö järjestöjen ja muiden tahojen kanssa on poikanut paljon hyvää asukkaalle.

Esimerkiksi Helsingin Ladulle vuokrattu Maunulan ulkoilumaja vireyttää aluetta. Suomen Ladulla puolestaan on Paloheinän ulkoilumajan luona muun muassa voitelussa auttava Hiihtopalvelupiste, ja Suomen Hiihtoliitolla kontti, josta koululaiset saavat maksutta lainaksi sukki-, mono- ja sauvapaketteja. Lainakertoja on vuodessa jopa 7 000.

Vastuuta ulkoilualueiden kunnossapidosta on jaettu kaupungin virastojen ja liikelaitosten kesken. Helsingin Energia vastaa valaistuksesta ja rakennusvirasto esimerkiksi asvaltoideista pyöräteistä. Uudistuksia ja ylläpitoa suunnitellaan muun muassa ulkoilureitti- ja Keskuspuisto-työryhmissä, joihin Tossavainenkin kuuluu.

Arvo Tossavainen on ehtinyt olla liikuntaviraston palveluksessa vuodesta 1974 ja toimia 14 vuotta esimiehenä.

”Paperihommia kertyy väijäämättä, mutta on mukavaa, kun ei tarvitse istua koko päivää työpöydän ääressä. Kierän katsomassa, onko ulkoilualueilla kaikki hyvin, ja jos joku paikka vaatii korjausta, kunnostamme sen mahdollisimman pian. Työntekijöiltä löytyy ammattitaitoa ja motivaatiota yhtä lailla ulkoilumajojen, saunojen kuin katostenkin rakentamiseen ja korjaamiseen. Monet latukoneiden ajajista ovat kovia hiihtämään, joten he tietävät kokemuksesta kuinka tärkeitä hyväkuntoiset ladut ovat.”

Tossavainenkin pitää hiihtämisestä, mutta nykyään hän liikkuu eniten kävellen ja pyöräillen. Hän pääsee liikunnan pariin vapaa-ajallaan jälkipolvienkin ansiosta, sillä isoisä käy ajoittain katsomassa tyttärensä salibandykisoja. Kaikista mieluisimman harrastuksensa hän hakee kuitenkin kirjaston hyllyiltä, sillä kaikenlainen kirjallisuus maistuu hänelle. Lomilla hän suuntaa vaimonsa kanssa Lassilan kodista kesäpaikalle maaseudun rauhaan. Siellä mieli lepää esimerkiksi metsänhoitotöissä, kuten ulkona ollessa muutenkin. ■ TK

”Keskuspuisto on helsinkiläisten aarreaitta, jossa on nähtävää ja tekemistä kaikenikäisille”, toteaa alueen kunnossapidosta vastaava ulkoilupäällikkö Arvo Tossavainen Pitkäkosken maisemissa.

Kuva Kimmo Brandt

Kuva Kimmo Brandt

Ilmiömäisiä esityksiä

Teatteriosuuskunta ILMI Ö:n kotinäyttämöllä on meneillään kuvaukset. Lavasteina on iloisen kirjava räsymatto, vanha pulpetti ja elämää nähneet ikkunankehukset. Koulutie-näytelmässä on roolit neljälle näyttelijälle. Esityksiä on ollut enimmäkseen iäkkäimmille katsojille palvelutaloissa ja virkistyskeskuksissa, mutta näytelmän tehoa on testattu koululaisiinkin. Koulutie tempaa mukaansa herätellen unohdetuiksi kuviteltuja muistoja, joista riittää puhuttavaa pitkäksi aikaa. Esityksestä saatu palaute on kannustanut liittämään siihen työpajan, jossa käsitellään näytelmän synnyttämiä ajatuksia.

"Ensin meistä tuntui, ettei Koulutien rooli-hahmojen kaltaisia ihmisiä voi oikeasti edes olla. Kuitenkin esitysten jälkeen, kun yleisö pääsee vauhtiin muisteluissaan, on paljastunut, että todellisuus voi olla vieläkin hurjempi", kertovat **Sofia Koski** ja **Anne Korhonen**. Koulumuistot saattavat nostaa hyvinkin yllättäviä tunteita pintaan. Työpajoissa on sekä itketty että naurettu.

Vuonna 2002 perustettuun teatteriosuuskuntaan kuuluu 13 jäsentä, jotka ovat kaikki valmistuneet teatteri-ilmaisun ohjaajiksi Helsingin ammattikorkeakoulu Stadian esittävän taiteen linjalta. Omat esitys- ja harjoitustilat he hankkivat Vallilasta reilu vuosi sitten. Kotinäyttämön lisäksi he esiintyvät ja ohjaavat sekä aikuisia että lapsia myös

muualla. Parasta aikaa osa ryhmän jäsenistä vetää lasten teatteri- ja videotyöpajoja Kurkimässä. Siellä valmistellun lastenteatterin viimeinen esityskerta on toukokuun 25. päivä Kurkimäen korttelitalossa. Teatterikerhoja he pitävät Arabianrannan koulussa ja Kumpulän kylätalossa.

Omallä näyttämöllä on esityksiä pääasiassa syksyisin ja keväisin. Ilmiömäisiin viikonloppuihin voi Vallilassa tutustua vielä kahtena toukokuun lauantaina. Kesäkuun alussa on vuorossa 7–12-vuotiaille lapsille järjestettävä teatterileiri Vallilassa. Siellä pelataan, leikitään teatterileikkejä ja tehdään pieniä teatteriesityksiäkin. Viiden päivän aikana ehtii tutustua myös teatterin tekemisen eri alueisiin, kuten lavastukseen ja puvustukseen.

ILMI Ö. tarjoaa seikkailun myös kesäkuussa Meilahdessa, kaupungin taidemuseon kesänäyttelyn yhteydessä järjestettävässä elämysmatkassa, joka on nimeltään Satukuvia.

Ilmiölläiset kirjoittavat ja suunnittelevat suuren osan näytelmistään itse.

"Ensin syntyy alustava käsikirjoitus, joka usein vielä muokkautuu harjoitusten ja esitystenkin aikana. Niin kävi myös Koulutielle", sanoo Sofia Koski. Teatteriosuuskunnan käsialaa on myös Suomen ensimmäinen lasten bluesmusikaali, joka on nimeltään Kraak! Lastenteatteria edustavat lisäksi muun muassa Mato ja Hirviö, sekä yli 2-vuotiaille tehty uusi tu-

■ Koulutie vie katsojan luokkahuoneeseen, jossa tiukka maisteri Koivuniemi (Anne Korhonen) luettaa oppilailleen V.A. Koskenniemeä. Huonosti koulussa menestyvän Raaka-Raijan uhmakkaassa roolissa on Liisa Pylkkänen. Aivan kaiken loistavasti taitavaa Lellikki-Kyllikkiä esittää Sofia Koski. Näytelmässä on kaksoismiehitys. Kuvasta puuttuvaa Apelia näyttellessä kokoonpanossa Jari Rättyä.

kinta Tuhkimo-klassikosta. Yleisöä aktivoivat esitykset ovat ILMI Ö:n tuotannossa tärkeitä. Sellainen on esimerkiksi Jutun juuri, jossa näytellään yleisön kertomia tarinoita.

Teatterilaisten monipuolisuutta kuvaa sekin, että ohjelmistoon kuuluu myös runofestivaali "Näkkileipä ja marraskuu".

"Kun me oikein haluamme irrotella, astuu lavalle oma bändimme Ilmi Österlund", naurahtaa Anne Korhonen. Instrumentteina voi olla vaikka tuolin karmi, mutta ainakin kitara, huilu, melodika sekä patarumpu. ■ LS

● Teatteri ILMI Ö. Nilsiäkatu 8. Lisätietoja saa sähköpostilla: teatteri-ilmio@suomi24.fi ja netissä www.teatteri-ilmio.com -osoitteesta.

● Ilmiömäiset viikonloput kotinäyttämöllä: 14.5. kello 13 Tuhkimo, kello 14 Mato ja Hirviö sekä 21.5. kello 18 Jutun juuri.

Free Your Mind radioon

Nuorten voimin ylläpidetty nettiradio Radio Free Your Mind on alkanut käyttää kokeiluluontoisesti paikallisradioverkon taajuutta 102,4 megahertsiä. Kuukauden kestävä kokeilu jatkuu toukokuun 2. päivään saakka. Radio Free Your Mind lähettää kokeilun aikana ohjelmaa joka päivä vuorokauden ympäri, mutta liveohjelmaa tuotetaan vain arki-iltaisin kello 17–21. Ohjelmatarjonta ulottuu keskusteluohjelmista ajankohtaisohjelmiin. Lisäksi radiossa soitetaan paljon nuorten itsensä tekemää musiikkia.

Radio Free Your Mindin ohjelmat tehdään Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskuksen Nuorten mediassa. Toimittajat ovat 13–25-vuotiaita. Radio Free Your Mind on osa Nuorisosiainkeskuksen ja Yleisradion ylläpitämää nuorten verkkoareena Free Your Mindia, joka toimii osoitteessa <http://www.yle.fi/free>. Free Your Mindista löytyy radion lisäksi myös nuorten itse tekemiä videoita, juttuja, haastatteluita sekä musiikkia.

Yö yhtä sirkusta

Yö oli yhtä sirkusta, kun Oulunkylän nuorisotalolla yövyttiin maaliskuun puolivälissä. Kevään odotetuimman ja toivotuimman yönöytän teemana oli sirkus. Talossa olikin punaisia pelleneniä yhtä monta kuin osallistujia.

"Kivointa oli se sirkusesitys ja trampoliini", hykertelee toista kertaa tapahtumaan osallistunut **Edith Koponen** (10 v.). Yönuottaan kuului nyt muun muassa hyppimistä jättitrampoliinilla ja minipolkupyörillä polkemista sekä jonglöörausta. Illan aikana järjestettiin jännittäviä kilpailuja, joissa ryhmän kesken piti selviytyä annetuista tehtävistä. Kisailuradasta Edith muistuttaa, että "kivoin oli se piste ku opin ajaa sillä minipyörällä".

Sami Saastamoinen (10 v.) oli yönuotalla ensimmäistä kertaa ja tulee mielellään uudestaan. "Oli siel sika kivaa" Sami sanoo. "No kaikki siel oli kivaa, paitsi nukkuminen" Sami jatkaa. Kysyttäessä mielipidettä teemasta Sami miettii ennen kuin vastaa "no en mä nyt tiedä oli se sirkusteema vähän lapsellinen."

Yönuotalla tehtiin myös ryhmissä taikatemppuvideoita, sirkusesityksiä ja yöllä syötiin lettuja. Omaa yöohjelmaa osallistujat järjestävät silloin kun ohjaajat sammuttelevat valoja ja vaativat sirkuslaisia nukkumaan. Yönuottaan kuuluu öinen supattelu, kihinä ja kuhina, kun kavereiden kanssa ei malttaisi nukkua. Kysymykseen "Väsyttikö aamulla kotiin lähtiessä?" Edith vastaa "no ehkä vähän." Moni hieroikin unisia silmiään aamulla yhdeksältä kun oli kotiin lähden aika.

Yönuotta järjestetään seuraavan kerran ensi syksynä ja teema on jo mietinnän alla. "Elokuinen ilta" voisi olla Edithin mielestä hyvä teema suunniteltaessa seuraavaa yönuotta. "Koska mä oon syntynyt elokuussa" hän perustelee hymyssä suin.

Emmi Hyttinen ■

● Lisätietoja: Oulunkylän nuorisotalo Nuotta, Kylänvanhimmantie 25b, p. 31069726 ja <http://nk.hel.fi/talot/oulunkyla/> -nettiosoitteesta.

Turvakoti tarjoaa tuettua asumista

Pääkaupungin turvakoti -yhdistys on jo neljänneksivuosisadan tarjonnut kriisiin joutuneille perheille apua. Turvakodin toimintamuodot ovat monipuolistuneet, ja väkivaltaisesta lähisuhteesta turvaa hakevien naisten ohella apua tarjotaan myös lapsille ja miehille. Varsinaisen turvatalon ohella turvakoti tarjoaa nykyään asumis- ja avopalveluja.

Kontulaan valmistui viime kesänä Pääkaupungin turvakodille kuuluva Kilpolan asumis- ja avoyksikkö. Helsingin kaupunki ostaa yhdistykseltä turvakotipalveluja ja talon suunnittelussa oli alusta asti myös Helsingin sosiaaliviraston edustus. Vaalea talo sai sijansa teiden risteyksestä; toisella puolella on naapurina isoja kerrostaloja, toisella puolella omakotitaloja. Yhdeksäntoista asuntoa käsittävän kolmekerrososan lisäksi on yksikerroksinen toimistosiiپی, jossa on muun muassa viehättävä lasten leikkutila ja monitoimitila keittiöineen. Tontille jää vielä tilaa pienelle pihalle.

Varsinainen turvakoti sijaitsee edelleen Ete-lä-Haagassa, jossa sillä on ollut oma talo vuodesta 1993. Talo on aikaisemmin toiminut Matti ja Maija -kotina, joten se sopi turvakodin tarkoituksiin hyvin. Nyt sekin on käynyt läpi kasvojenkohotuksen, perusermontin, ja palvelee entistä ehompana asiakaskuntaansa. Turvakotitoiminta vietti 25-vuotisjuhlaansa viime vuonna.

Kilpolassa vastassa on levollinen ilmapiiri ja ikkunoiden täydeltä valoisuutta. Asumisyksiköistäkään ei kantaudu elämisen ääniä. Talossa asuvat äidit ovat töissä tai koulutuksessa, lapset päiväkodissa tai koulussa.

Kilpolan valmistuttua sinne siirtyi monia hajallaan olleita toimintamuotoja. Nykyään turvakoti kantaa huolta kriisivaiheen ohella asiakkaidensa tulevaisuudesta. Turvakoti ei tarjoa pelkästään kattoa pään päälle, vaan se tarjoaa esimerkiksi keskusteluterapiaa aikuisille, niin naisille kuin miehille, niin yksilöllistä kuin parin kanssa tai ryhmässä. Väkivaltaisesta käyttäytymisestäään huolestuneet miehet voivat hakea apua turvakodin Jussi-työstä ja esimerkiksi maahanmuuttajille, joita on jo pitkään ollut kolmannes asiakaskunnasta, on tarjolla heidän tarvitsemaansa tukea. Lapsia varten on omat toimintamuodot.

Asuntoja tarpeeseen

Sen lisäksi henkilökunta auttaa asiakkaita käytännön tasolla, esimerkiksi asioimalla heidän kanssaan viranomaisissa. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä muun muassa koulujen ja neuvoloiden kanssa. Erikielisiä asiakkaita varten on avustajia, jotka toimivat tulkkina arkipäiväisissä asioissa ja auttavat oppimaan yhteiskunnan toimintaa. Kielivalikoimassa on tällä hetkellä noin 10 kieltä.

Kilpola syntyiikin turvakodin henkilöstön huolesta, löytääkö asiakas uuden asunnon, jos hän päätyy eroamaan puolisoistaan.

"Kun kaupunki on meidän tärkeä yhteistyökumppani, olimme yhteydessä kaupungin asuntolautakuntaan, koska turvakodista lähtevien oli vaikeata löytää asuntoa. Talon rakentaminen aloitettiin, kun kiinteistövirasto osoitti meille tontin ja saimme rahoituksen järjestymään, osin Raha-automaattiyhdistyksen, osin Valtion asuntorahaston tuen turvin", kertoo turvakodin toiminnanjohtaja Ulla Mäihäniemi.

Turvakodilla oli siinä vaiheessa muutama niin sanottu välisasunto tavallisissa kerrostaloissa

ympäri kaupunkia. Ne olivat hankalia sikälikin, että yhteydenpitoon meni kosolti aikaa. Nykyinen ratkaisu, jossa asumisyksikkö on palvelujen yhteydessä, vaikuttaa onnistuneelta.

"Meitä on täällä viisi työntekijää, joiden työ painottuu kullakin kokemuksen ja perehtyneisyyden kannalta hiukan eri tavalla. Yksi meistä tekee lapsityötä, kaksi työskentelee erityisesti maahanmuuttajanaisten kanssa ja kaksi kantaväestön kanssa", kertoo vastaava sosiaaliryhtökijä Miira Hartikainen.

Maahanmuuttajille avuksi

Kun asiakas tulee asumaan taloon, hänellä on yleensä takanaan turvakotivaihe, joka voi olla enintään parin kuukauden mittainen. Kilpolassa hänen terapeuttiset keskustelunsa jatkuvat. Samalla pyritään normaaliin elämänmenoon, johon kuuluu työ tai varsinkin maahanmuuttajilla osallistuminen koulutukseen, joko kielij- ja muuhun maahanmuuttajakoulutukseen tai ammatilliseen koulutukseen.

Haastatteluhetkellä asumisyksikön asukkaista enemmistö oli maahanmuuttajia. Se on Hartikaisesta ymmärrettävää, maahanmuuttajien on vielä muita vaikeampaa saada asuntoa muualta. Useimmat ovat oleskelleet maassa ja Helsingissä vasta lyhyen aikaa, joten yhteiskunnan toiminta ei ole vielä tullut tutuksi. Avoyksikössä voi käydä tukea saamassa, vaikka ei ole ollut turvakodin asiakkaana.

Samassa käytävälle ilmaantuu nuori nainen asioimaan työntekijän kanssa. Hän on tuskin

"Kilpola tukee turvakodin työtä, kun asiakkaat pääsevät kriisivaiheen jälkeen muuttamaan turvattuun ympäristöön. Asiakas voi keskittyä selvittämään solmuun menneitä elämän lan-kojaan", sanoo Miira Hartikainen.

kahtakymmentä ja hänellä on kaksivuotias lapsi. Lapsi on päivähoitossa, koska äiti on vuoden kestävässä maahanmuuttajakoulutuksessa. Sen jälkeen hän toivoo pääsevänsä ammatilliseen koulutukseen. Tähtäimessä ovat farmakologian opinnot.

Nuori nainen on asunut Suomessa kolme vuotta. "Pidän kovasti Kilpolasta, täällä on turvallista. Henkilökunnalta voin kysyä, jos on epäselvyyksiä, he auttavat. Oleskeluni täällä on salaista, mutta silti minulla on seuraava muista täällä asuvista"; hän kertoo. Hän ei haluaisi muuttaa pois sieltä, mutta jossain vaiheessa se on edessä. Hänen omassa maassaan ei tällaisia paikkoja ole. Jos naiselle tulee ongelmia, hän kääntyy sukunsa puoleen. Vastaanotto ei välttämättä aina ole naista ymmärtävää.

Omatomista elämää

Kilpolan asunnot ovat yksiöitä tai pieniä kaksioita. Jokaisessa asunnossa on parveke. Keittiöosa on normaalisti varustettu, ikkunoissa on sälekaihtimet ja katossa valaisimet valmiina. Muut tavarat kukin tuo mukanaan. Alakerrassa on sauna ja pesutupatilat sekä huonekoontumista varten.

Perheet elävät omatomista perhe-elämää, siivoavat, laittavat ruokaa, pesevät pyykkiä. Asukkaat asuvat talossa puoli vuotta tai vuoden, mutta saattavat muuttaa nopeastikin, jos asiat selkiytyvät ja asunto löytyy. Kun asutaan yhdessä useita kuukausia, syntyy asukkaiden kesken pieniyhteisöjä. Hoidetaan toisten lapsia,

Kilpola nousi vauhdikkaasti, kun muodollisuudet saatiin kuntoon. Talon ilme on puhdas ja valoisa.

"Turvakotityö on sekä ihmisille että yhteiskunnalle tärkeää. Jos saadaan katkaistua ehkä usean sukupolven ajan kestänyt väkivaltaisen käyttäytymisen kierre, siitä koituu säästöä myös yhteiskunnalle", sanoo toiminnanjohtaja Ulla Mäihäniemi.

kokataan yhdessä. Aina ei välttämättä ole yhteistä kieltä, mutta sama lähtökohta yhdistää. Jonkin verran joudutaan opettamaan "maan tavoiille", kuten että käytävät eivät ole lasten leikkutiloja.

Kilpola tulee kesäkuussa toimineeksi vuoden ja ensimmäiset asiakkaat tulivat heinäkuussa. Koko aikana ei ole ollut ulkopuolista häirintää, esimerkiksi aviomiehen taholta, muistelee Hartikainen.

"Eräät naiset ovat tosin hakeneet lähestymiskieltoa myös tätä taloa koskien. Jos niitä ei olisi, olisi voinut olla hankalampaa. Asukkaalle on toisistaan tukea silloin, kun henkilöstö ei ole paikalla. Kun on kyseessä pieni yhteisö, kontrollikin toimii. Tiedetään, kenen kuuluu olla talossa, kenen ei."

Kun ollaan lopettelemassa, sisään vyöryy pari elohopeanvilkasta, ilosilmäistä kikkurapäätä. Äidillä on kolmas kantoistuimessa. Tytöt eivät ujostele, ainakaan paljon. Pieninkin hymyilee koko olemuksellaan, jolloin poskiin ilmestyvät syvät hymykuopat. Äiti ei voi yhtä hyvin, hänellä on kuumetta ja flunssainen olo. Heidät tuo paikalle monitoimitilan suuri pakastin, josta perhe hakee omia ruokatarpeita. Oli äiti sairas tai ei, pienet vatsat haluavat ruokaa.

Ritva Reinboth ■

Kriisiin apua yömyöhälläkin

Piirros Arto Nyssönen

Kriisi osuu kohdalle harvoin kello kaulassa ja virka-aikaan. Sosiaalipäivystys auttaa joka päivä yöhön saakka hätään joutuneita, oli kyse toimeentulosta, jaksamisesta tai perheväkivallasta. Päivystäjät etsivät paikan yhtä lailla kadulla harhaileville vanhuksille kuin kolarissa loukkaantuneiden vanhempien lapsille.

Sosiaalipäivystyksessä Kallion virastotalon sivusiivessä työskentelee useita sosiaalityöntekijöitä joka päivä aamuyhdeksästä puoleenyöhön. Paikalle saapuneiden lisäksi he auttavat soittajia ja tekevät tarvittaessa kotikäyntejä.

”Koteihin menemme pääasiassa lastensuojelullisista syistä. Pikkulasten väsynyt äiti on saattanut soittaa ja todeta, ettei jaksa enää hetkeäkään. Välillä naapurit kertovat vanhempien lähteneen kapakkaan ja jättäneen lapset kotiin yksin. Myös perheväkivaltatilanteet työllistävät meitä. Jos tilanne kotona on rauhaton, pyydämme poliisit mukaan virka-apua antamaan.”

Ketola kertoo, että tarvittaessa sosiaalityöntekijät voivat tehdä kiireellisen huostaanoton. Useimmiten lapset palaavat kotiin, kun tilanne siellä on rauhoittunut.

”Lapsen sijoittamiselle tulee olla painavat syyt, ja lakikin velvoittaa meitä viranomaisina toimimaan tietyllä tavalla. Sijoittamisesta voi sanoa, että se ei ole henkisesti helppoa sen enempää perheenjäsenille kuin työntekijöillekään.”

Ajoittain sosiaalipäivystykseen soittaa vanhempia, jotka haluavat viranomaiset puolelleen huoltajuuskiistassa tai vaativat kannanottoa tapaamisajoista. Ketola kuitenkin korostaa, ettei sosiaalipäivystys ratko huoltajuus- ja tapaamisriitoja.

Rohkeasti apua hakemaan

Sosiaalipäivystys toimii sosiaaliviraston perhekeskuksen alaisena. Päivystykseen tulee vuosittain noin 10 000 puhelua. Paikan päältä apua hakee 1 400 asukasta, ja työntekijät tekevät kotikäyntejä yli 650. Yhteydenottojen aiheena ovat usein toimeentulo-ongelmat.

”Perheenäiti saattaa tulla perjantaina alkuillasta hädissään kertomaan, että elatusmaksut eivät ole tulleet tilille sovitusti ja viikonlopun yli pitäisi selvittää. Ratkomme asiaa ja voimme antaa tarvittaessa vaikka ruoka-apua”, kertoo johtava sosiaalityöntekijä **Kaisu Ketola** ja lisää:

”Virka-aikaan tulisi ottaa yhteyttä ensisijaisesti oman alueen sosiaaliasemaan. Toivon, että ihmiset hakisivat rohkeasti apua, sillä kenelle vain voi tulla akuutti tuen tarve: ajatellaanpa vaikka auto-onnettomuutta tai tulipaloa. Etsimme ratkaisun yhdessä asiakkaan kanssa.”

Yllättävää yksinäisyyttä

Sosiaalipäivystyksessä näkyvät yksinäisyyden seuraukset monin tavoin.

”Yksinäisyys on nykyään hyvin yleistä; jopa lapsiperheiltä voi puuttua tukiverkosto. Saatamme sopia jaksamistaan epäilevän vanhemman kanssa, että soitamme säännöllisesti kotiin ja varmistamme, että hän pystyy hoitamaan lapsensa ja itsensä”, kertoo Ketola.

Yksinäisyyden kieltä puhuu sekin, että poliisi tuo ajoittain sosiaalipäivystykseen ostoskeskuksessa pitkään yksinään harhailleita lapsia tai vanhuksia.

”Joskus vanhuksella ei ole mukanaan henkilöllisyyspapereita eikä hän muista nimeään tai osoitettaan. Lisäksi meille ohjataan silloin tällöin sairaalasta hyvin iäkkäitä ihmisiä, jotka eivät ole koskaan käyttäneet mitään ikäihmisille suunnattuja palveluja, kuten ateriapalvelua, vaikka kotona pärjäämisen kanssa on ollut niin ja näin.”

Sosiaalipäivystykseen ohjataan myös ulkopaikkakuntalaisia, jotka on ryöstetty eivätkä pääse matkustamaan kotiinsa. Päivystäjien kirjajaan arkeen kuuluu sekin, että he tarvitsevat välillä avukseen tulkkeja. Päivystäjät tekevät yhteistyötä myös muun muassa poliisin, sairaanhoidon, koulujen ja järjestöjen kanssa.

”Yhteistyö on tärkeää ongelmien esilletulonkin kannalta. Jo lapsilla on vakavia mielenterveysongelmia. Niitä on monilla asiakkaillamme, kuten päihdeongelmiakin. Toisaalta asiakkaidemme taustat saattavat olla hyvin risaisia, joten ei ole ihme, jos he eivät ole löytäneet kiinnekohtaa elämään”, toteaa Ketola.

Sosiaalipäivystys perustettiin vuonna 1963. Aluksi palvelut oli suunnattu nuorille, mutta nykyisin apua saavat kaikki vauvasta vaariin. Sosiaalipäivystyksessä työskentelee johtavan sosiaalityöntekijän lisäksi 13 sosiaalityöntekijää.

Tiina Kotka ■

● Helsingin kaupungin sosiaaliviraston sosiaalipäivystys, avoinna joka päivä kello 9–24, puh. 0106-6006 (paikallispuhelumaksu), Kallion virastotalon siipirakennus, Toinen linja 4, G-rappu.

Kuva Jukka Uotila

Opissa karvajalkojen kotikulmilla

Korkeasaaren eläintarhan luontokoulu kerää viikoittain oppilaita tutustumaan eläinten käyttäytymiseen ja uhanalaisiin lajeihin. Päivän aikana sivutaan kierrätysasioitakin.

Joukko oppilaita seisoo kameliatauksen vieressä kuuntele-
massa, mitä ryhmä koulukavereita on saanut selville tark-
kailtuaan kaksikyttäisen kamelin käyttäytymistä.

”Ei se liikkunut paljon ollenkaan, söi vaan”, raportoivat **Anna Björklund, Laura Väyrynen, Oskari Rokka ja Eelis Pinomaa**.

Koolla on Helsingin suomalaisen yhteiskoulun 5 C -luokka. Oppilaat ovat kuunnelleet aamulla Luontokoulu Arkin opetta-
jan luennon ja sitten jalkautuneet eläintarhaan tarkkailemaan
eläimiä. Nyt koko luokka kiertää eläintarhaa ja kuuntelee, mitä
havaintoja ryhmät ovat eläimistä tehneet. Kylmätalvisilla aroilla
elävä kameli on ollut ryhmäläisille mieluisa tarkkailtava.

”Ennen tänne tuloa piti arvata, minkä kokoinen oman ryh-
män eläin on. Otimme mitaksi Eeliksien, ja arvioimme, että ka-
meli voisi olla korkeampi kuin kaksi Eelistä. Ei se varmaan ole
kuin puolitoista. Kameli on kasvissyöjä. Ope sanoi, että kas-
vissyöjäeläimet saattavat olla pakkasella vain paikoillaan ja
syödä koko ajan. Meidän kameli teki just sillä lailla. Opimme
tänään, että kamelit ovat laumaeläimiä. Ja sen hienon sanan,
etologin. Se tarkoittaa ihmistä, joka tutkii eläinten käyttäy-
mistä”, oppilaat kertovat.

Heidän opettajansa **Erica Caselius** toteaa, että luokka on
odottanut innolla Korkeasaareen pääsyä – ja yhtä innoissaan
he ovat vielä paikan päälläkin.

”Kannatan luontokouluopetusta, sillä lapsi oppii parhaiten
kokemalla ja tekemällä. Tiedon lisäksi täältä tarttuu mukaan
kunnioittavaa suhtautumista eläimiin. Korkeasaari on kohtee-
na hyvä, koska lapset pitävät eläimistä. Päivän aikana puhu-
taan kierrätysasioistakin”, toteaa Caselius.

Uhanalaisillakin on toivoa

Luontokoulu Arkki on suunnattu peruskoulun 3–6-luokkai-
sille. Ryhmille on tarjolla luontokoulupäiväksi kaksi teemaa:
eläinten käyttäytymisen tarkkaileminen tai uhanalaiset eläi-
met. Korkeasaarella on parikymmentä eläinlajia, jotka kuu-
luvat uhanalaisten eläinten suojeluohjelmiin, ja lisäksi useita
muitakin uhanalaiseksi luokiteltuja lajeja.

”Haluamme välittää lapsille toivon näkökulman, eli sen
että asioita voidaan parantaa. Siksi kerromme heille uhan-
alaisia amurinleopardia suojelevista Amba-ryhmistä. Ryhmä-
läiset yrittävät nitistää salametsästyksen, käyvät puhumas-
sa kouluissa ympäristökasvattajina ja toimivat lisäksi korva-
usasiameihin, jotka auttavat asukkaita hakemaan korvauk-
sia eläinten aiheuttamiin tuhoihin”, kertoo eläintarhalehto-
ri **Taru Vuori**.

Luontokoulua on pidetty Korkeasaarella kokeiluluontoisesti
vuodesta 1993 asti keskimäärin kerran viikossa. Nyt kun eläin-

”*Koska kameli on kasvissyöjä, se näin pakkasella oleilee pai-
kallaan ja syö vain*”, kertovat havainnoistaan **Anna Björklund
(vas.), Laura Väyrynen, Oskari Rokka ja Eelis Pinomaa Kor-
keasaaren luontokoulutunnilla.**

tarhan yritysyritystyötä on lisätty, on luontokoulu pystytty pitä-
mään auki vuoden alusta alkaen kolme päivää viikossa. Samasta
syystä opetus on luokille maksutonta. Tähän asti mukaan ovat
päässeet vain helsinkiläiset koululaiset, mutta syksyllä opetus-
ta annetaan muidenkin paikkakuntien oppilaille.

Luontokoululle on ollut tilausta, sillä ajat on varattu kesään
asti. Tänä keväänä biologi **Heini Roschierin** vetämään ope-
tukseen osallistuu 30 ryhmää.

”Kannattaa kuitenkin muistaa, että helsinkiläiset luokat pää-
sevät aina maksutta Korkeasaareen eikä talvella opastukses-
takaan peritä maksua, vaan ainoastaan sesonkiaikaan kesäl-
lä”, Taru Vuori muistuttaa.

Luontokoulu sai Arkki-nimensä perustuen Nooan Arkkiin.
”Eläintarhathan ovat eläimille kuin Nooan Arkki, jossa ne säi-
lyvät hengissä silloinkin, kun olisivat muuten uhattuina. Luon-
non monimuotoisuuden säilyttäminen on keskeinen teema Kor-
keasaaren kaikessa toiminnassa ja teema ulottuu luontokou-
luun saakka.”

Tiina Kotka ■

• Luontokoulu Arkki, varaukset Korkeasaaren asiakaspalvelusta säh-
köpostitse osoitteesta zoo.asy@hel.fi.

Piirros Arto Nyssönen

Stadilaista salkoon

Helsinki-viiri on stadilainen vaihtoehto isännän viirille. Hel-
singin vaakunalla varustettu viiri sopii kaikkialle, missä hel-
sinkiläiset pitävät majaa – siirtolapuutarhoista salomökkeihin.
Viiriä saa tällä hetkellä kahdelta valmistajalta, Helsingin Lip-
putehtaalta ja Flagmore Oy:ltä. Viirejä löytyy 6-metrisiin sal-
koihin sopivista aina 15 metrin salkoihin asti. Koot vaihtelevat
300 x 30 senttimetrisestä 750 x 65 senttiseen ja hinnat koos-
ta riippuen noin 30 eurosta runsaaseen 60 euroon. Kansallis-
lipun ja erilaisten viirien oikeasta käytöstä saa neuvoja Suo-
malaisuuden Liitosta.

Ajankuvaa pilke silmäkulmassa

Hakasalmen huvilan näyttelyssä on esillä laaja kokoelma Helsinki-aiheista taidetta. Pienessä huoneessa, talon toisessa kerroksessa, esitellään myös helsinkiläisen harrastelijataiteilija **Olga Forslundin** töitä. Herkullisissa piirroksissaan ja akvarelleissaan hän tarkasteli tavallisten kaupunkilaisten arkea ja vapaa-ajan viettoa.

Forslundilla oli piirtäjän lahjoja ja ilmiömäinen havainnointikyky. Kuvien pienissä yksityiskohdissa piilee runsaasti huumoria. Töiden joukossa on esimerkiksi muutama kuvasarja, joista yhdestä hän kuvaa maitokauppajonossa paikastaan taistelevia eukkoja vuosina 1917–1918.

Forslundin naivistiset työt tuovat Suomen itsenäistymisen ajan elämää lähelle katsojaa. Huumoristisilla piirroksillaan hän loihti esiin kireäk-

sikin käyneet tunnelmat, ja taltioi elävästi silloisia tuokiokuvia, kenties jopa tarkemmin kuin kameralla olisi ollut mahdollista. Muutama piirros Forslundin saman aikakauden töistä on myös kaupunginmuseon Sofiankadun näyttelyssä.

Olga Forslund (1889–1977) oli syntyperäinen helsinkiläinen. Hänen isänsä **Karl Gustaf Forslund** oli muuttanut Hollolasta tänne vuonna 1878 ja toimi koneenkäyttäjänä Sinebrychoffilla. Olgan äiti **Maria Emilia Johansdotter** oli kotoisin Porvoon Ilolasta. Perheeseen syntyi viisi lasta. Piirtämisen alkeet Olga todennäköisesti oppi veljeltään Hjalmarilta.

Olga Forslundin nimi löytyy Ateneumin matrikelista lukuvuodelta 1919–1920. Hän opiskeli Taideteollisuuskoulun yleisellä linjalla. Ammatiksi matrikkeliin on merkitty retusoija ja

työpaikaksi G. Arvidssonin litografisen laitoksen. Forslund oli vieraiden mielestä luonteeltaan ujo ja hiljainen, mutta lähimpien seurassa hän oli suorastaan kujeileva. Itsensä hän kuvasi töissään yleensä isosilmäiseksi ja persoonattomaksi epämääräisen ikäiseksi hahmoksi. Muuten hän kuitenkin näyttää löytäneen karikatyyreihinsä kuvattavan luonteenomaiset piirteet, joita hän höysti huumorilla tai jopa pienellä ilkeydellä.

Olga Forslund lahjoitti kaupunginmuseolle kenkälaatikollisen kuvallisia muistiinpanojaan vuonna 1967. Kokoelmaan kuuluu 122 piirrosta ja akvarellia. Vanhimmat säilyneet kuvat ovat 1910-luvun jälkipuoliskolta ja viimeiset ajoittuvat vuoteen 1944.

Leena Seitola ■

Olga Forslund on kuvannut itsensä työpaikallaan Arvidssonin litografisessa laitoksessa.

● Lähteenä on käytetty kaupunginmuseon taidekokoelmasta vastaavan tutkija Kerttuli Wessmanin tekstiä, joka valmistui vuonna 1979 Olga Forslundin töitä käsittelevää "Muistojen kuvakirjasta" -näyttelyä varten.

● Helsinki kehyksissä -näyttely on esillä 12.2.2006 asti Hakasalmen huvilassa, Mannerheimintie 13. Museo on avoinna sunnuntaista torstaihin kello 11–16. Pääsymaksut 3/1,50 euroa. Torstaisin vapaa pääsy.

● Näyttelyn oheisohjelmassa on vuorossa sunnuntaina 17.4. kello 14 Sibelius-Akatemian oppilaskonsertti.

● Lisätietoja näyttelystä saa www.hel.fi/kaumuseo-nettisivuilta.

Forslundin inhimilliset kuvakertomukset helsinkiläisten arjesta ja juhlasta sisältävät useita huumoria. Terävänä ympäristönsä huomioijana hän on tallentanut aikakautensa tuokiokuvia kenties tarkemmin kuin kameralla olisi ollut mahdollista. Kuva "Jonotusta ruokakaupassa" ajoittuu vuosiin 1917–1918.

Kuvat Olga Forslund/Kaupungin museo, kuva-arkiston kokoelmat

Virtuaalimaailma kutsuu

Nuorisosiainkeskus on lähtenyt mukaan hollantilaisen P60-klubin aloittamaan Global Stage -projektiin. Siinä keskeisintä on internetissä toimiva GlobalStage.tv -niminen audiovisuaalinen ja vuorovaikutteinen sivusto. Siellä olevassa virtuaalimaailmassa jokainen voi rakentaa itselleen mieluisen hahmon ja ympäristön sekä liikkua, elehtiä ja keskustella muiden kanssa. Sivusto löytyy osoitteesta www.globalstage.tv.

Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskus on mallintanut yhdestä toimipaikastaan, Kulttuuriareena Gloriasta, Global Stageen kolme tilaa: salin, toisen kerroksen ja katunäkymän. Virtuaali-Glorian päälavalla on valkokangas, josta voi seurata lähetyksiä Gloriasta. Kävijät voivat myös tuoda Global Stageen omia kuva-, ääni- ja videotiedostoja. He pystyvät myös katsomaan ja kuuntelemaan muiden ääni- ja videoleikkeitä. Näin sivusto toimii myös virtuaalisena esiintymislavana aloitteleville muusikoille. Lisäksi sivusto tarjoaa muun muassa kuvagallerian ja sähköpostin käyttäjilleen.

Projekti toteuttavat yhdessä nuorisosiainkeskuksen kulttuuritoimisto, Nuorten Media ja Kulttuuriareena Gloria. Tavoitteena on edistää kansainvälistä yhteistyötä sekä tarjota musiikista ja kulttuurista kiinnostuneille areena taiteen esittämiseen, kavereiden tapaamiseen sekä hauskanpitoon.

Pysäköinninvalvonnan asiakaspalvelu muutti Kasarmintorin laidalle

Helsingin kaupungin pysäköinnin valvonnan asiakaspalvelu on talven aikana muuttanut kahdesti. Uudet tilat valmistuivat rakennusviraston remontin yhteydessä Kasarmintorin laidalle viime kuun lopussa. Huhtikuun alusta lähtien pysäköintiasioissa asioidaan osoitteessa Pohjoinen Makasiininkatu 9. Rakennusviraston py-

säköinninvalvontayksiköstä voi lunastaa muun muassa asukas- ja yrityspysäköintitunnuksia sekä ostaa pysäköintikortteja ja -laitteita.

● Lisätietoja saa puhelimitse numerosta 166 2500, sähköpostilla osoitteesta rakennusvirasto@hel.fi sekä www.hkr.hel.fi/pysakointi-nettiosoitteesta.

Vertaistukiryhmiä eturauhassyöpöpotilaille Töölössä

Eturauhassyöpöpotilaiden tuki ry:n tukiryhmät juuri sairastuneille ja pienryhmät kaikille eturauhassyöpöpotilaille kokoontuvat Helsingissä Töölön palvelukeskuksessa, osoitteessa Töölönkatu 33, tiistaisin ja torstaisin kello 17.30. Tukiryhmiin on vapaa pääsy. Eturau-

hassyöpöpotilaiden tuki ry:n tukipuhelin 040-828 0000 päivystää 24 tuntia vuorokaudessa. Lisätietoja Eturauhassyöpöpotilaiden tuki ry:n toimistosta osoitteesta Helsinginkatu 14 A 1, puhelin 711 050 ja www.eturauhassyopa.info -nettiosoitteesta.

Tilavampi kylpyhuone – tarvitaanko lupia?

Pitääkö suihkutilojen laajentamista varten anoa lupa jostain? Voiko parvekkeen lasittaa tai aidan rakentaa muita kuulematta? Saako rakennuksen julkisivun värin ja valomainoksen vaihtaa noin vain? Vastaus löytyy rakennusvalvontaviraston lupaneuvonnasta.

On viisasta varmistaa lupa-asiat hyvissä ajoin, ettei tule ikäviä yllätyksiä. Rakennuslupan saamiseen kannattaa varata noin kuukausi, jopa kaksi”, toteaa lupaneuvonnassa työskentelevä rakennusarkkitehti **Eva Stenbäck**.

Lupaneuvonta toimii rakennusvalvontaviraston tiloissa Kalliossa Siltasaarenkadulla. Sieltä saavat tietoa luvista yhtä lailla kylpyhuoneen remonttia, omakotitalon rakentamista kuin yrityksen työhuoneitilojen muutoksia suunnittelevat. Eniten kysyttyihin aiheisiin kuuluvat märkätiloihin tehtävät muutokset.

”Monelle on yllätys, kuinka paljon asiakirjoja ja asiantuntemusta tarvitaan esimerkiksi suihkuhuoneen rakentamiseksi kerrostaloasuntoon. Rakennuslupan saadakseen täytyy esittää ammattilaisen tekemä muutosohjelmapiirustus sekä rakennetyyppileikkaus seinästä ja lattiasta. Lisäksi vaaditaan ilmastointi- ja putkisuunnitelmat, jotka saa tehdä vain LVI-insinööri. Talon sijainnin ilmaisevaan asemapiirrokseen kuuluu merkitä muutettavan kohteen sijainti talossa. Rakennettaessa tulee vielä pitää tarkistusasiakirjaa työn kulusta.”

Lupaneuvonnasta kysytään usein myös kerrostaloasuntoihin jälkikäteen rakennettavista saunoista – ja hyvä että kysytään, sillä esimerkiksi vaatehuonetta ei saa muuttaa saunaksi omin päin, vaan muutoksiin tarvitaan rakennuslupa. Sen vaatii myös märkätiloihin kosteus- ja homeaurion vuoksi tehtävä perusteellinen remontti.

”Märkätilojen remonteihin on yleensä tarvittu rakennuslupa vuoden 2000 jälkeen ja ennen 1980-lukua. Asuntoa ostavat tulevatkin arkistoomme tarkistamaan ovatko luvat kunnossa. Se on tärkeä tieto heille itselleenkin myöhemmin asunnon myyjinä. Arkistosta saa myös asuntojen pohjapiirustuksia korvausta vastaan.”

Lupaneuvonnasta tiedustellaan välillä remonteja tekevien yritysten yhteystietoja tai rakentamiseen liittyviä teknisiä yksityiskohtia, mutta Stenbäck painottaa, että neuvonjen tehtävänä on vain lupa-asioista kertominen.

Ikkunanvaihto voi vaatia luvan

Helsingiläiset kyselevät lupaneuvonnasta tiuhaan parvekkeiden lasittamisesta. Esimerkiksi ulkonevien parvekkeiden ja kahdelta sivulta avoimien kulmaparvekkeiden lasitus vaatii toimenpideluvan.

”Pyrimme antamaan luvan parvekkeiden lasittamiseen kaikille, mutta poikkeuksia ovat julkisivusta ulos tulevat pienet parvekkeet ja katottomat ylimpien kerrosten parvekkeet. Nyt lasitetaan paljon 70-luvun elementtitalojen parvekkeita. Ne tulee lasittaa samalla taloyhtiössä sovitulla tavalla”, Stenbäck kertoo.

Ikkunoiden vaihtoa suunnittelevienkin kannattaa olla tarkkana lupa-asioissa. Jos esimerkiksi vaihtaa taloon puupuitteisten ikkunoiden tilalle samankokoiset ja -malliset alumiinipuitteiset ikkunat, tarvitaan vaihtoon silti toimenpidelupa.

Kadunvarsiaitaankin – joskaan ei pensasaitaan – tarvitaan toimenpidelupa. Aita saa olla enintään 1,2 metriä korkea. Sitä vastoin lupaa ei tarvitse hakea pientalotontilla talojen väliin rakennettavaa aitaa varten, jos se on enintään 1,6 metriä korkea ja rakentamisesta on sovittu naapurin kanssa. Kerrostalo- ja rivitaloalueilla lupa tonttien välisiin aitoihin kuitenkin tarvitaan.

Katukuvassa näkyviin mainoslaitteisiinkin tarvitaan yleensä toimenpidelupa. Jos yritys haluaa vaihtaa valomainoksensa, voi se kiinnittää yhtä suuren ja rakenteeltaan samanlaisen mainoksen samaan paikkaan ilman rakennusvalvonnan lupaa. Katutason liikehuoneistokaan ei tarvitse lupaa pitääkseen sisäkäyntinsä luona yhtä siirrettävää mainosteliä eli standia.

Pääpiirustuksia kolmet kappaleet

Oma lukunsa on uusien rakennusten rakentamiseen tarvittavat luvat. Rakentamisen konkareidenkin kannattaa tarkistaa säännöllisesti lupakäytännöt. Tämän vuoden alusta on esimerkiksi uudisrakennus- ja lisärakennuslupahakemuksissa pitänyt olla kolmet kappaleet pääpiirustuksia – eli asemapiirroksia, pohja-, julkisivu- ja leikkauspiirustuksia. Aiemmin piirustuksia pyydettiin vain kahdet kappaleet. Kolmas sarja tulee rakennusteknisen osaston käyttöön. Uudistuksella pyritään lupaprosessin nopeutumiseen.

Rakennusvalvontavirasto järjestää keväisin ja syksyisin pientalorakentajille tiedotus- ja neuvontatilaisuuksia, joissa käydään läpi lupakäytäntöjä ja muita tärkeitä teemoja, kuten esteettömyyttä ja LVI-asioita. Tämän kevään tilaisuus pidettiin muutama päivä sitten.

”Pahin ruuhka pientalojen rakennuslupien kanssa on keväisin. Silloin pitäisikin varata ainakin pari kuukautta aikaa luvan saamiseen. Olemme viime vuosina halunneet tasata ruuhkaa antamalla 20 prosentin alennuksen lupa-anomuksista niille, jotka jättävät ne jo loppuvuodesta. Tänäkin vuonna alennuksen saavat luvan syyskuun ja joulukuun välisenä aikana jättävät.”

Rakennuksen purkamiseenkin lupa

Rakennuslupa pitää anoa myös asunnon käyttötarkoituksen muuttamiseen. Toimenpidelupa puolestaan tarvitaan muun muassa asuinhuoneiston jakamiseen ja rakennuksen ulkoasua muutettiin toimenpiteisiin. Asemakaava-alueella olevan rakennuksen purkamiseen tarvitaan useimmiten purkamislupa, ja maisemaa muuttavaan maanrakennustyöhön maisematyölupa.

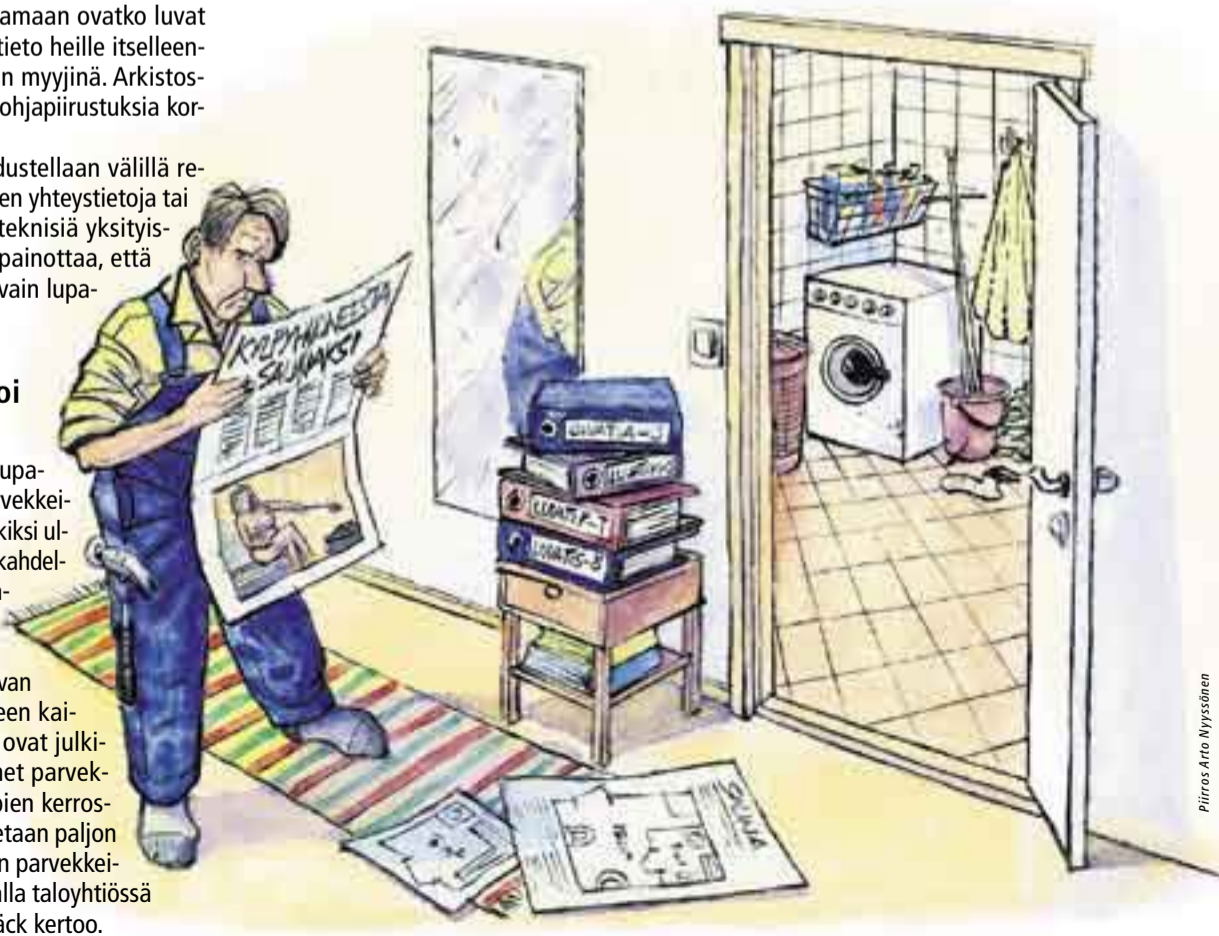
Viime vuonna Helsinkiin valmistui reilusti yli 800 rakennusta, joista lähes 600 asuinkäyttöön. Uusia asuntoja saatiin yli 3 100. Rakentamista säätelee muun muassa kuntakohtainen rakennusjärjestys.

”Helsingissä rakentamisesta ja muutostöistä ollaan tarkkoja tiiviin rakentamisen vuoksi. Silti suurin osa rakentamista ja lupajärjestelyjä koskevista säännöistä on valtakunnallisia ja lakiperusteisia. Joskus asukkaat saattavat kokea, että lupia pyydetään turhaan, mutta niillä pyritään turvaamaan niin rakennusaikainen kuin myöhempiin turvallisuus sekä tasapainoinen kaupunkikuvaa”, Eva Stenbäck toteaa.

Rakennusvalvontaviraston nettisivuilta löytyvät kaikki rakentamiseen liittyvät lupa-anomuskaavakkeet. Sivuille on myös kerätty valtava määrä tietoa luvista ja rakentamisesta.

Tiina Kotka ■

● Helsingin kaupungin rakennusvalvontaviraston lupaneuvonta, puh. 310 26363, Siltasaarenkatu 13, 7. kerros, avoinna arkisin kello 10–14. Samaan aikaan ovat avoinna myös arkisto ja kirjaamo 6. kerroksessa, joista voi mm. hakea lupa-anomuskaavakkeita. Niitä ja tietoa lupa-asioista saa myös nettiosoitteesta www.rakvv.hel.fi.

Kesämeno nuorille

Nuorille tarkoitettu kesätoiminnasta kertova Kesäpassi on ilmestynyt. Passiin on kerätty yli 200 vaihtoehtoa kesäistä ajanviettopaikoista eripituisiin leireihin, kursseihin ja retkiin, joita nuorisosiainkeskus tai helsinkiläiset piirijärjestöt nuorille tarjoavat. Passi on suunnattu 7–18-vuotiaille.

Paperinen Kesäpassi jaetaan kouluissa peruskoululaisille ja lukioiden ensimmäisten luokkien oppilaille. Netistä passi löytyy <http://nuorisohel.fi> -osoitteesta.

Energiatehokasta rakentamista

Lähivuosina lähes kaikilta rakennusten ja asuntojen myyjiltä, vuokraajilta sekä rakentajilta vaaditaan rakennuksen energiatehokkuutta ilmaiseva todistus. Todistuksessa rakennus luokitellaan tiettyyn energialuokkaan energiankulutuksen mukaan. Uusille rakennuksille sekä korjauskohteille asetetaan energiatehokkuuden minimivaatimukset.

Uudistuksen taustalla oleva energiatehokkuusdirektiivi astuu voimaan koko EU-alueella osittain ensi vuoden alussa ja kokonaisuudessaan vuonna 2009. Direktiivin avulla yritetään pienentää rakennusten energiankulutusta ja siitä aiheutuvia hiilidioksidipäästöjä.

Direktiivi muuttaa rakentamismääräyksiä ja tuo mukanaan uusia rakennusten energiakäyttöön liittyviä säädöksiä. Näitä määräyksiä ja säännöksiä vasta valmistellaan lainsäädäntötyöryhmissä. Päätösten toimeenpanosta vastaa ympäristöministeriö. Valmistelun etenemistä kannattaakin seurata esimerkiksi ministeriön nettisivuilta.

Energiatehokkuustodistuksia tulevat laatimaan laskentatyöhön valtuutetut asiantuntijat. Vaikka energiatodistus pääsääntöisesti kaikista rakennuksista vaaditaan, veloitteiden ulkopuolelle tulevat jäämään esimerkiksi väliaikaiset ja alle 50 neliömetrin kokoiset rakennukset sekä vapaa-ajanasunnot, joita ei käytetä ympäri vuoden.

Energiatehokkuutta voi parantaa monin tavoin, joista edullisimpiin kuuluu eristäminen. Matalaenergiatalo on tiiviytensä ansiosta vedoton, mutta sisäilman laatu on silti hyvä, jos asunnossa on lämmön talteenotolla varustettu ilmanvaihtojärjestelmä.

Rakennukset kuluttavat EU-alueella 45 prosenttia kaikesta energiasta, mikä on yli kaksi kertaa liikenteen käyttämä määrä. Suomessa rakennusten lämmitykseen kuuluu 23 prosenttia koko energiamäärästä. Rakentamalla energiatehokkaampia taloja voitaisiin Euroopassa säästää 370 miljoonaa tonnia hiilidioksidipäästöjä vuodessa. Sama määrä saataisiin säästettyä esimerkiksi sammuttamalla 6 miljoonan auton moottori 14 vuodeksi.

Kirjasto kymmenen plus

Postitalon Kirjasto 10 palvelee kaikkia keskustassa liikkuvia. Työmatkalaiset pääsevät arkisin jo aamukahdeksalta palautusautomaatille ja varatun aineiston noutopisteeseen. Kirjaston aulassa voi samalla selata aamun lehdet ja sähköpostit. Varsinaisesti kirjasto kaikkine palveluineen aukeaa arkisin kymmeneltä.

Kirjasto 10 syntyi Lasipalatsissa toimineen Kirjakaupelin ja Pasilan aseman musiikkikirjaston yhdistyessä. Toiminta alkoi uusissa tiloissa huhtikuun alussa.

"Tämän on tarkoitus olla kaikille avoin työskentely-, opiskelu- ja kohtaamispaikka", johtaja Kari Lämsä sanoo esitellessään kirjastonsa avaria tiloja. Korkeista ikkunoista aukeaa näkymä elämää kuhisevalle Elielinaukiolle, jonne rautatie- ja linja-autoliikenne taukoamatta sylkevät ihmismassoja eri puolilta pääkaupunkiseutua.

Kirjastoon tullaan pääpostin komean aulan kautta. Sisään pääsee sekä Mannerheimintien että rautatieaseman puolelta. Kivenheiton päässä on valmistumassa uusi Kampin liikenneterminaali. Tämän keskeemmäksi kirjasto ei voi sijoittua. "Nyt kirjastoon ei tarvitse lähteä, se on matkan varrella", Lämsä summaa.

Kansalaiset tuottajina

"Sekä Pasilan musiikkikirjastossa että Kirjakaapelissa suurin kävijäryhmä olivat 20–30-vuotiaat miehet", aiemmin Kirjakaapelia johtanut Lämsä mainitsee. Nyt tavoitellaan laajempaa yleisöä, jolle muun kirjastopalvelun ohella halutaan tehdä tutuksi tietoyhteiskunnan teknisten apuvälineiden mahdollisuuksia. Asiakasnuste on pari tuhatta päivässä.

"Kirjastosta voi kysyä mitä vain", Lämsä sanoo. Tietopalvelun ammattilaiset auttavat löytämään niin kadonneet musiikkikappaleet kuin unohtuneet ruokareseptit. Henkilökunta opastaa myös internetiin ja tietotekniikkaan liittyvissä asioissa.

"On tärkeää, etteivät kaupunkilaiset ole vain passiivisia vastaanottajia tietoverkoissa, vaan että he myös itse tuottavat ja saattavat muiden saataville tietoa. Täällä voi kukin itse tehdä ja tuottaa ja myös esittää tuotoksensa, olivat ne sitten musademoja tai omakustannesarjakuvia."

Kirjaston työasemilla voi käsitellä niin kuvaa, ääntä kuin videotakin. Henkilökunnan lisäksi iGS – tieto-

huoltoasema auttaa ja opastaa tietotekniikan käytössä. Omalla kannettavalla voi kytkeytyä langattomasti nettiin ja liikuteltavilla kalusteilla voi perustaa oman työskentelypisteen. Pilottikäytössä on erityisesti eri tavoin vammaisille asiakkaille suunniteltu työasema, ja esteettömyyteen on muutenkin panostettu.

Musiikkihuoneessa on käytössä eri soittimia. Editointi- ja äänitystiloissa voi tehdä vaikka oman musiikkivideon. Pienryhmähuoneissa yhdistykset voivat kurssittaa itseään nettisivujen tekemiseen. Vanhempi väki saa opastusta kotivideoiden siirtämiseen dvd-muotoon.

Kirjaston perällä sijaitsee Stage, näyttämöalue, jonne Lämsä kaavailee viikonlopuiksi harrastajien pienimuotoisia konsertteja, multimediaesityksiä ja valokuvanäyttelyitä.

Musiikkia, matkailua ja sarjakuvia

Kirjasto 10:ssä on yli 30 000 musiikkiaänitteen koelma ja laaja valikoima musiikkialan kirjoja, lehtiä, nuotteja ja videoita. Musiikkia voi kuunnella lainattavilla walkmaneilla, Hifi-pisteissä ja langattomilla kuulokkeilla.

"Musiikkiaineisto on järjestetty aiheen mukaisiksi kokonaisuuksiksi. Esimerkiksi jazz-alueella ovat niin jazz-kirjat kuin lehdet, cd:t ja dvd:t. Barokki-alue sohvineen on musiikillinen salonki, joka painottuu klassiseen musiikkiin", Lämsä kertoo.

Perinteisemmästä kirjastoaineistosta saatavilla on etenkin tietotekniikan, julkaisemisen ja media-alan teoksia. Kirjaston valikoimiin kuuluvat myös sarjakuvat. Maailma-alueelta löytyvät matkailualan lehdet, matkakirjat, romput ja maailmanmusiikki.

Asiakastyöasemilla on käytävissä kirjaston hankkimaa digitaalista aineistoa, kuten musiikki-, taide- ja artikkelitietokantoja sekä tietosanakirjoja ja sanakirjastoja.

Hengästyttävän runsautensa ja tekemisen touhuun innostavan tarjontansa ohella kirjasto on yhä myös hiljaisen keskittymisen tila.

"Kiireen keskellä kirjasto on myös paikka rauhoittua tiedon, kulttuurin ja omien ajatustensa ääreen", Kari Lämsä sanoo.

Rita Ekelund ■

● Kirjasto 10 Postitalossa on avoinna ma–to klo 10–22, pe klo 10–18, la–su klo 12–18. Kirjaston aula aukeaa ma–pe klo 8.

Kuva Kimmo Brandt

Pietarin päivät Helsingissä

Saman rannan kaupungit

19.–21.4. järjestettävien Pietarin päivien pääosassa on kulttuuri, erityisesti teatteri. Helsingiläisillä on oiva tilaisuus tutustua pietarilaisen teatteritai-vaan tähtiin Aleksanterin teatterissa ja Savoy-teatterissa.

Pietarin kuvernööri V.I. Matvienko vieraillee Helsingissä ja osallistuu päivien tapahtumiin. Mainekas Mariinski-teatteri esittää S. Prokofjevin koomisen oopperan "Rakkaus kolmeen appelsiiniin" tiistaina 19.4. ja keskiviikkona 20.4. klo 19.00 Aleksanterin teatterissa. Liput 10 – 60 euroa Lippupalvelusta.

Teatteri Prijut Komediantan riemukas musiikkikomedia "Charleyn tati Brasiliasta" nähdään tiistaina 19.4. klo 19.00 Savoy-teatterissa. Esitys on tekstitetty suomeksi. Liput 15/10 euroa Savoysta tai Lippupalvelusta.

V.F. Komissarzevskajan teatteri tuo Aleksanterin teatterin näyttämölle Molièren "Don Juanin" torstaina 21.4. klo 19.00. Tekstitetty suomeksi. Liput 15/10 euroa Lippupalvelusta.

Pietarilaisten lasten ekoprojektien näyttely "Itämeri – yhteinen kotimme" on avoinna 21. – 29.4. arkisin klo 8.15 –16.00 Helsingin kaupungintalon ala-aulassa, Pohjoisesplanadi 11-13. Vapaa pääsy.

● Lisätietoja www.hel.fi -nettisivuilta. Huom. muutokset ohjelmassa mahdollisia.
● Tapahtumapaikat: Savoy-teatteri, Kasarmikatu 46-48 ja Aleksanterin teatteri, Bulevardi 23-27.

Ihana art deco

Koristeellisuus ja viitteet historiallisiin tyylihin ovat aina miellyttäneet suuren yleisön silmää sekä esineissä että rakennuksissa. Vaikeampi on ollut hahmottaa koristeettomuuden kauneutta modernin suunnittelun pelkistetyissä muodoissa ja paljassa seinäpinnoissa. Yritys luoda uusi, kaikki visuaaliset alat kattava koristetyyli synnytti maailmansotien välisenä aikana kukois-taneen art decon.

Helsingissä on nyt harvinainen tilaisuus vertailla kahta koristeellista tyyliä toisiinsa. Kansallismuseossa voi tutkia 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa syntynyttä art nouveau -tyyliä, josta meillä on usein puhuttu jugendin ja kotimaisittain kansallisromantiikan nimellä. Sen aikanaan mullistava, epäsovinnainen muotokieli kyseenalaisti vallalla olleiden historiallisten kertaustyylien säännöt ja koristeli rakennukset kansallisin eläin- ja kasviaihein.

Designmuseossa on esillä art deco -esineistöä, huonekaluja, koruja, julisteita ja tekstiilejä. Näyttely tuo tuulahduksen vuosien 1918 ja 1939 väliin sijoittuvasta ajasta, jolloin juhlittiin jatsin tahdissa, kubismi ja futurismi mullistivat kuvataiteita ja Tutankhamonin hautalöytö teki eksoottisesta Egyptistä muotia.

Räiskyvä ja liioitteleva art deco oli taloudellisen noususuhdanteen ja toisen maailmansodan puhkeamiseen päättyneen huolettoman aikakauden ylellinen tyyli tai muoti. Siinä suositiin

tiin geometrisiä ornamenttejä ja vahvoja värejä, kuten kultaa, mustaa ja punaista, ja käytettiin mielellään kromia, rautaa ja eksoottisia materiaaleja. New Yorkiin nousi satumaisia, art deco -tyylisiä pilvenpiirtäjiä.

Löytöretkelle Töölöön

Suomessa 1900-luvun alun kansallisromantiikka tuotti kaikille helsinkiläisille tuttuja monumentteja, kuten Kansallismuseon ja Kansallisteatterin. Eira ja Katajanokka tunnetaan kansainvälisestikin merkittävinä jugend-kaupunginosina.

Nuoren tasavallan alkuaikoina 1920-luvulla rakennustaitteessa siirryttiin pelkistetympään ja eleettömämpään suuntaan. Klassiset ihanteet nousivat taas kunniaan ja jugendin arvostus laski. Vuosikymmenen lopulla funktionalismin läpimurto, terveellistä asumista koskevat uudet ihanteet ja tarve ilmentää modernia elämäntapaa viitoittivat tietä uuteen arkkitehtuuriin.

Helsingin arkkitehtuurihistoria kertoo, että asuintaloja rakennettiin 20-luvun klassismin hengessä etenkin Töölöön ja Vallilaan. Seuraavalla vuosikymmenellä rakennettu Taka-Töölö sai hillityn funktionalistisen leiman.

Mutta onko Helsingissä art deco -arkkitehtuuria? Kyllä vain, ainakin vaikutteita siitä, muun muassa juuri Töölössä, vastaa Museoviraston arkkitehti **Tommi Lindh**, joka valmistelee väitöskirjaa 30-luvun asuinkeuhkalojen arkkitehtuurista.

Välskärinkadun koristeellinen talorivistö on laajin yhtenäinen art deco -kerrostaloarkkitehtuurin edustaja Suomessa.

Bruno Tuukkanen *kattomaalaukset somistavat töölöläistä porrashuonetta.*

Lindhin artikkeli Designmuseon art deco -näyttelyn katalogissa vie jännittäväälle löytöretkelle tuttuun Töölöömme, katsomaan uusin silmin sen komeita kerrostaloja. Klassismia ja funktionalismia, kuten meidät on opetettu näkemään? Toki, Lindh sanoo, mutta jatkaa, että silti jokin ei ihan täsmää.

"1930-luvun kerrostaloarkkitehtuurissa näkyy kahdenlaista koristeellisuutta. 20-luvun klassismia muistuttavissa taloissa saattaa olla omaperäisiä koristeaiheita, jotka eivät ole pe-

Fazerin konditoria avattiin Kluuvikadulla jo 1891. Nykyinen rakennus valmistui 1930 ja samalla art deco -henkinen kahvila, joka on säilyttänyt suosionsa läpi vuosikymmenien.

räisin klassismin kuvaohjelmasta. Sekä tällaisia että klassistisia koristeaiheita esiintyy myös muodoltaan funktionalistisissa taloissa. Näille ei tahtonut löytyä sopivaa määritelmää. Vasta nimitys art deco tarjosi mahdollisuuden niputtaa aiheita ja rakennukset yhteen.

Lindh havaitsi, että julkisivujen ohella art decoksi nimettyjä aiheita saattoi löytyä myös muodoltaan funktionalististen tai klassististen

talojen porrashuoneista ja asunnoista. "Töölöläisissä porrashuoneissa näkee komeita katto-maalauksia ja toistuvia piirteitä ovat kiiltävät väripinnat, kromatut hissit ja kaiteet ja mosaikkisementtilattiat."

Art decoon käyttö ei ollut tietoista suomalaisessa kerrostalorakentamisessa. "Muodikaita aiheita viljeltiin samalla tavalla kuin nykyisinkin. Kuvitellaan, että tehdään askeettista modernismia, vaikka värit, aiheet ja muodot saattavat olla peräisin ajan muotivirtauksista", Lindh sanoo.

Aiemmassa tutkimuksessa art deco on nähty Suomessa marginaalisena ilmiönä, joka liittyy

Kuvat Raoul Charpentier

Elokuvateatteri Orionin aula on säilynyt Martti Välikankaan suunnittelemana asussa ja hehkuu yhä dramaattisesti mustaa, kultaa ja punaista.

lähinnä taideteollisuuden alaan. Moni saakin nostalgisia ahaa-elämyksiä Designmuseon huonekalujen, radioiden ja vaasien äärellä.

"Taidehistoriassa modernismin suuri kertomus on haluttu nähdä ja esittää loogisena ketjuna, jonka art deco -vaikutteet vain sotkevat", Lindh toteaa. "Pidän kuitenkin olennaisena erottaa 1920- ja 1930-lukujen oma-

Parveke-eleganssia Vironkadun ja Mariankadun kulmauksessa Kruunuhaassa.

peräinen kerrostaloarkkitehtuuri sitä edeltäneistä ja sitä seuranneista vaiheista. Aiheita ei ole paljoakaan tutkittu. Kyse on kuitenkin melko suuresta rakennusmassasta Kaksi- ja kolmikymmenluvun osuus Helsingin nykyisistä vähintään nelikerroksisista kerrostaloista on 24 prosenttia."

Helsingin helmiä

Kauneimmillaan helsinkiläinen hillitty art deco kukoistaa Välskärinkadun, Sandelsinkadun, Runeberginkadun ja Pohjoisen Hesperiankadun rajaamassa korttelissa. "Arkkitehti **Jalmari Peltosen** suunnittelema neljän vierekkäisen talon rivi Välskärinkadulla on laajin yhtenäinen art deco -kerrostaloarkkitehtuurin edustaja Suomessa", Lindh kertoo.

Välskärinkadun kussakin talossa on sille ominaisia, suurikokoisia koristeaiheita ja erkkereitä. Talorivistön päätteeksi Sandelsinkadun kulmaukseen on sijoitettu Helsingin oloissa häkellyttävä koko talon korkuinen reliefikuvasarja.

Kaarlo Borgin suunnittelema Pohjoinen Hesperiankatu 21 tunnetaan nimellä Töölön Helmi. Nimitys juontuu Lindhin mukaan alkuperäisen julkisivurappauksen helmenharmaana hohtavasta sävystä. Runeberginkadun kulmatalo on helmi myös tutkijalle, joka voi siinä yhdessä kohteessa hahmottaa funktionalismin ja art decon dramaattista kohtaamista. Lindh mainitsee, että rakennuksen epäsymmetriset ikkunaerkerit koettiin 30-luvulla suorastaan sensaatiomaisina. Porrashuone on sekin elämys kattomaalauksineen, joiden tekijä oli etenkin lasi- ja seinämaalauksistaan tunnettu taiteilija **Bruno Tuukkanen**.

Art deco -vaikutteita voi Töölön ohella löytää monista rakennuksista myös Kruunuhaassa ja muualla kantakaupungin alueella. Sisätiloista Lindh mainitsee elokuvateatteri Orionin aulan ja Fazerin Kluuvikadun kahvilan, joka oli aikansa "trendikuppila" 1930-luvulla. "Kahvilaan **Jarl Eklund** loi art deco -henkisen sisustuksen rakennuksen funktionalistisen julkisivun taakse."

Myös eduskuntatalon sisustuksessa on nähty art deco -piirteitä ja esimerkkejä talon kalusteista on Designmuseon näyttelyssäkin. Sa-

maan lopputulokseen tuli myös Helsingissä tavella vierailut The Guardian -lehteen kirjoittava arkkitehtuuritoimittaja, joka kuvaa haltioitunutta elämystään löytäessään eduskuntatalon tiukan klassistisen toimittajan mielestä linnoitusmaisen ulkokuoren takaa suomalaisittain sovelletun art decon viehättävän valtakunnan.

Rita Ekelund ■

● Art deco, modernia eksotiikkaa -näyttely 8.5. saakka Designmuseossa, Korkeavuorenkatu 23. Avoinna ti klo 11–20, ke–su klo 11–18.

● Art nouveau nyt -näyttely 29.5. asti Suomen Kansallismuseossa, Mannerheimintie 34. Avoinna ti–ke klo 11–20, to–su klo 11–18.

Taitajat täyttävät messukeskuksen

Helsingin messukeskus täyttyy toukokuun lopulla nuorista taitajista eri puolilta maailmaa. Ammattitaidon maailmanmestaruuskisat ovat suurin Suomessa koskaan järjestetty koulutusalan tapahtuma ja laajin messukeskuksessa järjestetty tapahtuma, jonka käyttöön tarvitaan kaikki sisä- ja ulkotilat.

WorldSkills 2005 -kisoihin osallistuu yli 700 nuorta 40 maasta. Kisavieraita ja kannustusjoukkoja odotetaan saapuvan Helsinkiin jopa 150 000. Joka toinen vuosi eri puolilla maailmaa järjestettävät ammattiosaajien suurkilpailut pidetään nyt ensi kertaa Suomessa. Kahden vuoden kuluttua kohdemaana on Japani.

Kisat tarjoavat mainion tilaisuuden tutustua laajasti ammatillisiin koulutusmahdollisuuksiin ja työelämän odotuksiin.

Vauhdikkaan, kansainvälisen tapahtuman nähdään osaltaan lisäävän ammatillisen koulutuksen vetovoimaa ja hyvän ammattitaidon arvostusta.

Helsingin kisoissa on 39 kilpailulajia. Nuoret – yksilölajeissa alle 23-vuotiaat ja joukkuelajeissa alle 26-vuotiaat – huipputaitajat mittelevät muun muassa hiusmuotoilussa, viherkentämässä, graafisessa suunnittelussa, putkiasennuksessa, kivitöissä, automaalaus- ja floristiikassa. Suomen maajoukkueessa kisaa 44 nuorta eri puolilta maata. Osallistujat on valittu tiukkojen karsintakilpailujen kautta.

Päävastuun MM-kilpailujen järjestämisestä kantaa Skills Finland ry opetusministeriön ohjauksessa. Mukana ovat myös kaikki suomalaiset ammatillisen koulutuksen järjestä-

jät, opetushallitus, työelämän järjestöt ja Helsingin kaupunki.

Tietoa lajeista ja ammateista

Viitisen sataa pääosin helsinkiläistä nuorta on koulutettu toimimaan tapahtumassa oppaina ja avustajina. Koulutuksesta vastaa Helsingin kaupungin opetusvirasto, joka vastaa myös kisojen tietoteknisen infrastruktuurin suunnittelusta ja toteuttamisesta. Helsingin palvelualueen oppilaitoksen vastuulla on kahden kilpailulajin, pukuompelun ja hiusmuotoilun, järjestäminen.

Oppaiksi koulutettavat tulevat lukioista, ammatillisista oppilaitoksista ja ammattikorkeakoulu Stadiasta. Varsinaisten oppaan työtaitojen lisäksi koulutukseen kuuluu yleissivistävää tietoa Helsingistä ja Suomesta.

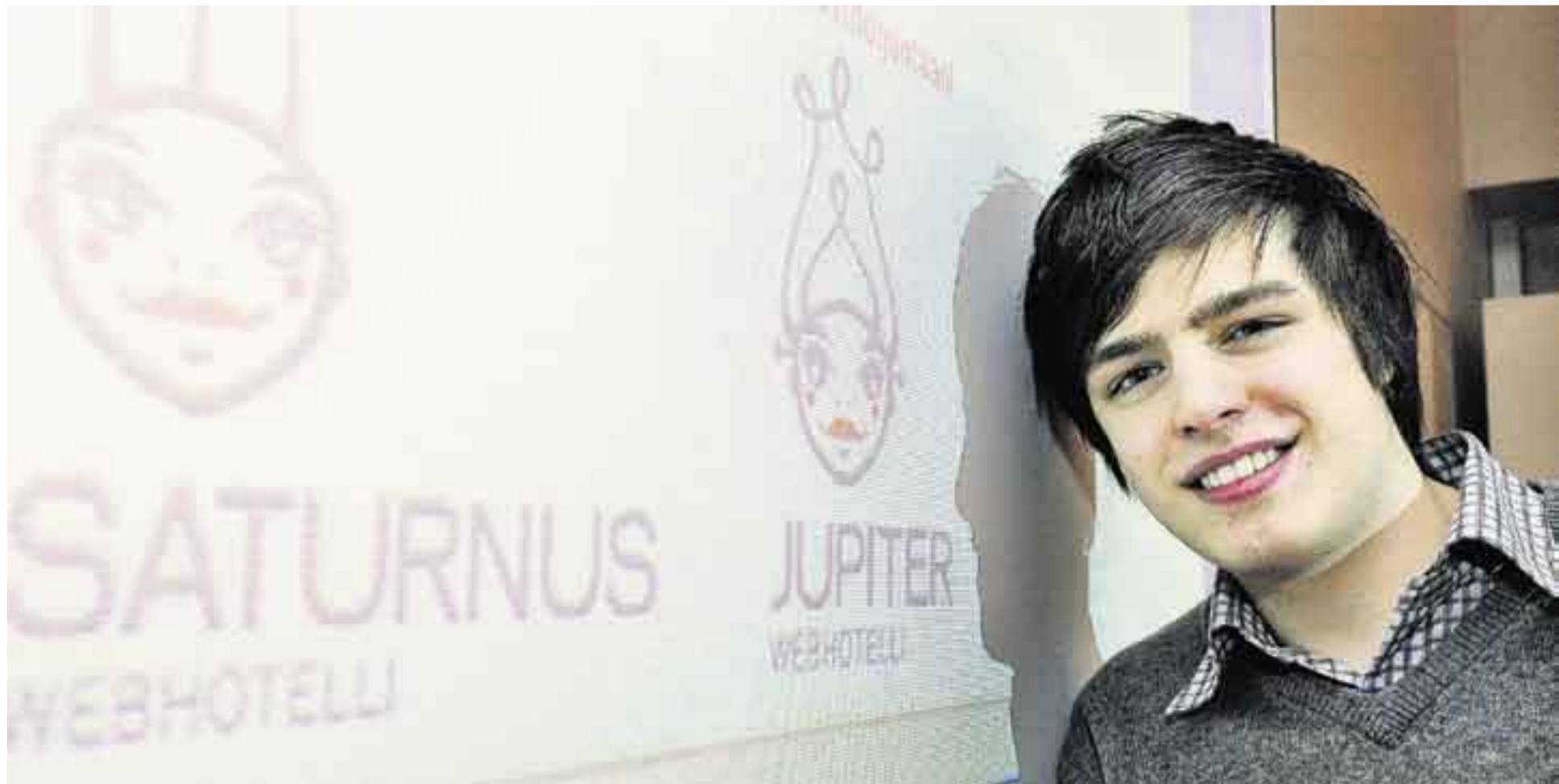
”Oppaiden koulutus tätä tapahtumaa varten on laajuudeltaan ainutlaatuista Suomes-

sa”, sanoo opaskoulutusta opetusviraston kanssa suunnitellut kongressipäällikkö **Leena Sipilä** kaupungin matkailu- ja kongressitoimistosta. ”Oppaiden merkitystä ei voi kyllin korostaa tapahtuman kaikinpuolisen onnistumisen kannalta. He ovat ikään kuin tapahtuman ’suurlähettiläitä’ – heihin yleisö törmää ensimmäisenä – ja tapahtuman ilmapiiri syntyy heidän kauttaan.”

Suur tapahtumassa tarvitaan runsaasti erityyppisiä avustajia, esimerkiksi laji-, lehdistö- ja lentokenttäoppaita. ”Lajioppailta yleisö voi paikan päällä kysellä eri lajien hienouksista ja arvostelukriteereistä ymmärtääkseen paremmin, mitä katselee ja miten työt etenevät”, Sipilä kertoo.

Suurenmoista, unohtumatonta, Sipilä kuvailee tunnelmia edellisissä Skills-kisoissa Sveitsissä, jossa kaupungin edustajat kävivät markkinoinnissa Helsingin tapahtumaa ja hakemassa oppia tulevan suurkoitoksen järjestämiseen.

Elmo lähtee voittamaan

Ainoa helsinkiläinen Ammattitaidon MM-kisoihin osallistuja on **Elmo Saukko**. Hän kilpailee Web Design -lajissa, johon tulee edustajia paristakymmenestä maasta. Kilpailijoilla on kolme päivää aikaa tehdä mahdollisimman toimiva ja ulkoasultaan hyvä nettisivusto annettujen toiveiden, tekstien, kuvien ja rakennemallin pohjalta.

”Tavoitteenani on voitto. Valttini on laaja yleisnäkemys, sillä osaan yhtä lailla ohjelmointia kuin graafista suunnittelua ja konseptisuunnittelua, koska olen tehnyt niitä opintojeni ohessa.”

Kilpailulajiksi Web design otettiin vasta edellisissä MM-kisoissa. Silloin Saukon edustaman Suomen Liikemiesten Kauppaopiston opiskelija ylsi kisoissa kuudennelle sijalle.

”On kiinnostavaa päästä näkemään, kuinka paljon kilpailijoiden kulttuurista vaikut-

taa esimerkiksi sivujen ulkoasuun. Muutenkin voimme vertailla eri maiden käytäntöjä sekä solmia suhteita. Haluan vielä joskus tehdä töitä ulkomailla tai kansainvälisessä ympäristössä”, 19-vuotias Elmo toteaa.

Jokaisella kilpailijalla on valmentaja, joka on mukana kisoissakin. Valmentaja ei kuitenkaan saa keskustella valmennettavansa kanssa kisa-aikana, vaan hänen on pysyttävä taustalla. Elmolla on tukenaan kauppaopistoaikainen opettaja.

”Emme ehdi juuri harjoitella ennen kisoja, mutta toisaalta ei siihen ole paljon tarvetta, koska saan päivittäin kokemusta tehdessäni näitä hommia. Suomen maajoukkue kokoontuu ennen kisoja. Opettelimme muun muassa mielikuvaharjoittelua ja teemme hengitysharjoituksia. Yritän parantaa erityisesti keskittymiskykyäni.”

Suomen edustajat on valittu MM-kisoihin karsintojen perusteella. Elmo voitti omansa syksyllä. Hän on aiemmin osallistunut ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden valtakunnallisiin Taitaja-kilpailuihin kilpailijana ja tänä vuonna tuomarina.

”Tarkkaillessani kilpailijoiden työskentelyä tuomarin näkökulmasta opin samalla paljon hyödyllisiä asioita omia MM-kisojani varten.”

Joka toinen vuosi järjestettävät Ammattitaidon MM-kisat keräävät paitsi suuren joukon kilpailijoita, myös yleisöä. ”Tapahtumassa yleisö pääsee näkemään läheltä eri alojen ammattilaisten työskentelyä. Toivottavasti mahdollisimman monelle ystävälliseltä lähtee jollekin edustettuna olevista aloista.”

Saukko itse lähti peruskoulun jälkeen Helsingin tekniikan alan oppilaitokseen opiske-

MM-kisaaja Elmo Saukko on ehtinyt suunnitella paljon nettisivuja, muun muassa tietoverkko- ja ohjelmistopalveluita tarjoavan Planeetta Internetin sivut.

lemaan ulkoasun toteuttamista, mutta toteusi pian haluavansa sittenkin keskittyä netti maailmaan ja vaihtoi opinahjoa. Hän valmistui Suomen Liikemiesten Kauppaopistosta datanomiksi alkuvuodesta.

”Tykkäsin SLK:sta. Sain hyvät tiedot esimerkiksi liiketoiminnasta ja projektinhallinnasta. Pääsimme myös opintomatalle Saksaan tutustumaan sikäläiseen yritysmaailmaan.”

Japaniin valmentajaksi

Seuraavat MM-kisat pidetään Japanissa. Elmo Saukko olisi mielellään lähtenyt tänäkin vuon-

Näkyvää ja näkymätöntä valoa

”On todella jännittävää seurata, miten kunkin alan maailman huiput antavat parastaan. Ja aivan konkreettisesti: jokaisella kokki-kilpailijalla on oma keittiö – ne täyttävät kokonaisen hallin, jokaisella autonkorjaajalla on oma auto, muurareilla alkuun kasa työkaluja ja materiaaleja. Yleisö velloo kilpailupisteestä toiseen. Kisoissa on myös taitonäytöksiä varsinaisten kilpailulajien lisäksi. Ja samalla tämä on tapahtuma, jossa nuoret ja heidän opettajansa ja kotijoukkonsa eri puolilta maailmaa tapaavat toisiaan, oppivat toisiltaan ja solmivat kansainvälisiä ystävyyssuhteita.”

Rita Ekelund ■

● WorldSkills 2005 -tapahtuma on Helsingin Messukeskuksessa 19.5.–1.6. Varsinaisia kilpailuja käydään 26.–29.5., jolloin yleisöllä on mahdollisuus tulla tutustumaan eri lajeihin ja ammatteihin.

● Lisätietoja: www.wsc2005helsinki.com

na kisailemaan ulkomaille, mutta kotikisoillaakin on hänen mielestään etunsa.

”Kisat ovat varmasti paljon esillä ja kilpailijat tulevat tutuiksi yrityksissäänkin, joten kotikisoilla on varmasti paremmat vaikutukset työnsaantiin. Japaniin olisi kiva päästä vaikka valmentajana, koska maa on niin edistysellinen tietotekniikassa. Kun esimerkiksi suomalaisilla nettiä käytävillä on koneen tiedonsiirtonopeus keskimäärin 0,2 megabittiä sekunnissa, on nopeus Japanissa 2 megabittiä.”

Sinänsä Elmon ei tarvitse miettiä kisojen työllistämisaikutuksia, sillä hän käy kokopäivätoisissa ja suunnittelee muun muassa ekstranet- ja intranet-palveluita yrityksille.

”Nettisivujen ja sähköisten liiketoiminnan ratkaisujen suunnittelu on yrityksille on kiinnostavaa, koska samalla pääsee tutustumaan erilaisiin ihmisiin, yrityksiin, organisaatioihin ja ideoihin.”

Muutaman kuukauden kuluttua Elmon työnkuva muuttuu, sillä hän on perustamassa omaa yritystä kahden kurssikaverinsa kanssa. Verkko kauppaan liittyvä liikeidea julkistetaan kesäkuussa.

”Onhan se kätevää, että kaupan johtaja voi olla vaikka Australiassa lomalla ja kassakone kilisee silti, vieläpä ympäri maailmaa ja kaikkina vuorokaudenaikoina. Omassa firmassa on se hyvä puoli, että on vapaat kädet tehdä sitä mitä haluaa; saa toteuttaa omia eikä toisen unelmia”, Elmo hymyilee.

Vaikka Elmolla on jo hankittuna peruskoulutus yrittäjyyttä varten, hän aikoo lähivuosina hakea kaupparokkeakouluun syventämään tietojansa. Samoin hän haluaa kehittää netti-maailman tuntemustaan.

”Liikun paljon netissä. Jos törmään uuteen palveluun, mietin kuinka se on toteutettu ja käyn katsomassa koodia. Silti kaikkein tärkeintä on kiinnostava sisältö. Pidän itse 3D-maailmasta, koska sen avulla saadaan elävyyttä ja elämyksellisyyttä nettiin. Minusta olisi mukava päästä yrityksen nettisivuilla tutustumaan videokuvan avulla esimerkiksi tuotantoprosessiin. Nämä ovat kuitenkin erikoisjuttuja, mutta netti auttaa monissa arkipäivän tilanteisakin. Netissä voi vaikka tilata lehden, tehdä osoitteenmuutoksen tai hoitaa virallisia asioita juuri silloin kun se itselle parhaiten sopii”, Elmo toteaa.

Tiina Kotka ■

Ilan pimetessä pääsee oikeuksiinsa Arabianrannan uusi julkinen taideteos Light X. Silloin näkyy parhaiten hiljalleen liikkuva sinertävä valo japanilaistaiteilija Kazushi Nakadan suunnittelemassa korkeassa installaatiossa.

Raitiovaununlinja 6:n päätepyssä sijaitsevan teoksen voi nähdä majakkana, joka ohjaa liikennöivät raitiovaunut turvallisesti kotiin tai ylipäättään opastaa kulkijoita. Yhtä lailla valon liike kuvastaa vuorokautista pimeän ja valoisan ajan vaihtelua. Teos voi myös yllyttää näkymättömän ja näkyvän piilomerkitysten tutkimiseen – onhan Nakada todennut pyrkivänsä saavuttamaan työssään todellisuuden ja mielikuvituksen voimakkaan rinnakkaiselon.

Tulevaisuudessa Kaj Frankin kadulla oleva installaatio heijastanee muutakin kuin omaa valoaan, sillä teoksen kyljissä olevista peililaseista tulee kuvastumaan ympärille rakennettavien kerrostalojen valo ja muotoja. Kauempana näkyvä pimeäksi jätetty vedenraja ja luonnonsuojelualue antavat valoteokselle kontrastia ja voimaa.

Light X toimii maamerkinä ja huomion kiinnittäjänä, mutta istuu maisemaan mahtaimmalla. Tämä johtuu pitkälti Nakadan ratkaisusta hyödyntää valotaideteoksessaan raitiotien johdinpylvästä, joka on samanlainen kuin ympärillä olevat pylväätkin.

Lasitaiteilija Nakada on suunnitellut Light X:n tilaustyönä Helsingin kaupungin liikennelaitokselle, joka käytti prosenttien kiskolinjan rakentamiskustannuksista taiteeseen. Samaa prosenttiperiaatetta toteutetaan muissakin Arabianrannan uusissa rakennuskohteissa.

Arabianranta on paikkana tuttu Nakadalle, sillä hän on toiminut Taideteollisen Korkeakoulun keramiikka- ja lasitaiteen osastolla opettajana vuodesta 1996 lähtien. Nakada on myös opiskellut Taideteollisessa Korkeakoulussa valmistuttuaan Tokyo Glass Art Institutesta ja opiskeltuaan myös Lontoon Royal College Artissa. Hän on pitänyt näyttelyitä, luennoinut ja vetänyt työpajoja useissa eri maissa.

Tiina Kotka ■

Kazushi Nakadan valotaideteos istuu raitiovaununlinja 6:n päätepyssäkin maisemaan mahtaimmalla. Taiteilija on käyttänyt teoksessa taitavasti hyväksi johdinpylvästä.

”MOLSKIS – suomalaista elokuvakomiikkaa”

Väitetään komedian olevan elokuvan lajeista kaikkein vaikein. Silti synkäksi haukutussa kotimaassamme komediat kattavat noin puolet koko elokuvahistoriamme aikana valmistuneista noin tuhannesta näytelmäelokuvasta.

”MOLSKIS – suomalaista elokuvakomiikkaa” -näyttely esittelee suomalaisen elokuvakomiikan vaiheita mykkäkaudelta Valentin Vaalan ja Spede Pasasen kautta nykypäivään. Komedian vaikeaan lajiin ovat tarttuneet myös vakavampaa tuotantoa tehneet Nyrki Tapiovaara 1930-luvulla, Matti Kassila 1950-luvulla sekä Risto Jarva 1960- ja 1970-luvuilla.

Näyttelyn painopiste on farsissa ja komedian henkilöohahmoissa. Tyypillisimmillään komedian sankari on puolianarkistinen elämäntapataiteilija, auktoriteettien lempeä kyseenalaistaja. Ei siis ihme, että armeija hierarkioineen ja suorituskeskeinen yhteiskunta ovat olleet komediantekijöille hedelmällisiä aiheita. Ei komedia ihan viatonta ja vaaratontakaan ole. Sota-aikainen Ryhmy ja Romppainen -elokuva Jees ja just (1943) päätyi sodan jälkeen kiellettyjen elokuvien listalle.

Ari Kallinen ■

● ”MOLSKIS – suomalaista elokuvakomiikkaa”. Näyttely Jugendsalissa 22.4.–29.5. Jugendsali (Pohjoisesplanadi 19) on avoinna ma–pe 9–17, su 11–17. Vapaa pääsy.

Stadissa tapahtuu

Kuvataidetta

Taidemuseo Tennispalatsi

Salomonkatu 15, p. 310 87001. Avoimna ti-su klo 11–20.30. Liput 5/4,2€, alle 18-vuotiaat ilmaiseksi.

● **22.4.–5.6.** Situated self. Belgradilaisen nykytaiteen museon kanssa toteutettava näyttely syventyy ihmisen tarpeeseen etsiä oma paikkansa maailmassa. Mukana on noin 20 taiteilijaa muun muassa Pohjoismaista, Belgradista ja Berliinistä. Lisäksi kuvataideakatemiaan loppuyönäyttely, jossa on töitä noin kolmeltakymmeneltä koulunsa päättävältä taiteilijalta.

Klassista musiikkia Finlandia-talo

Karamzininkatu 4, p. 40241. www.hel.fi/filharmonia. Liput 15/10/5€ Lippupisteestä p. 0600 900 900 (1,25€/min+pvm/lna) klo 7–22.

● **13. & 14. klo 19** HKO johtajana Leif Segerstam, Osmo Linkola, klarinetti; Rautavaara – Prokofjev.
● **21.4. klo 19** HKO johtajana Vladimir Ashkenazy, Lukas Vondracek, piano; Dvorák – Elgar.
● **27. & 28.4. klo 19** HKO johtajana John Storgårds, Elina Garanca, mezzosopraano; Schubert – Mozart – Chausson.
● **1.5. klo 12 & 14** HKO Vappumatineat. Johtajana John Storgårds, Severi Pyysalo, vibrafoni.

Kaupunginmuseon toimipisteet

avoimna su-to klo 11–16, ellei toisin mainita. Pääsymaksut 3/1,50€, alle 18-v. ilmaiseksi. Torstaisin vapaa sisäänpääsy. www.helsinginkaupunginmuseo.fi

● **Kaupunginmuseo**, Sofiankatu 4, p. 169 3933. Horisontissa Helsinki -näyttely kertoo kaupungin vaiheista 450 vuoden aikana. Avoimna ma-pe klo 9–17, la-su klo 11–17.
● **Katumuseo**, Sofiankatu, p. 169 3933. Vapaa pääsy.
● **Hakasalmen huvila**, Karamzininkatu 2, p. 169 3444. Helsinki kehysissä. Helsinki-aiheista taidetta.
● **Sederholmin talo**, Aleksanterinkatu 16-18, p. 169 3625. Näyttely esittelee dramaattisia vuosia 1808–1809 sekä Ruotsin ja Venäjän vallan ajan perintöä Helsingissä.
● **Raitoliikennemuseo**, Töölönkatu 51 A, p. 169 3576.
● **Koulumuseo**, Kalevankatu 39-41, p. 310 87066. Kahteen vanhaan puutaloon sijoitetussa museossa on luokkahuoneita, opetusvälineitä, valokuvia ja tietopankki.
● **Tuomarinkylän museo**, Tuomarinkylän kartano, p. 728 7458.
● **Lastenmuseo**, Tuomarinkylän kartano, p. 728 7458. Lastenmuseon uusi näyttely ”Mammutista marsuun” johdattaa perheen pienimmät Helsingin eläinten historiaan. Museossa voi nähdä sekä muinaisia vesihirvumia että tutustua runsaan sadan vuoden takaisen kaupunkilaispihan eläinviliniään.

Teatteri Annan festivaaleilla kurkistetaan Annantalon teatteriryhmien taidonnäytteisiin 2.–4.5.

Annantalon taidekeskus

Annankatu 30, p. 169 3747, www.kulttuuri.hel.fi/annantalo

● **16. & 17.4. klo 15** Juhlapuku. Tanssiteoksen esittävät Uudenmaan CP-yhdistyksen tanssikerho sekä Tanssijengi ja K.O.R.E.O.T, jotka ovat 5–7-vuotiaita. Liput 3€ vahtimestarilta p. 169 3735.

● **Seuraaviin Teatteri Annan festivaaliesityksiin on vapaa pääsy.** Liput varattava etukäteen p. 169 3735:

● **2.5. klo 17 & 18.30** Pieni Merenneito (yli 5-v.) / Maire Saure. Teatteriryhmä Lokki (11–14-v.), klo 16.30 Hotel Banana / Esko Nevapuro. Teatteriryhmä Särnä (9–12-v.), klo 18 Lapset / Esko Nevapuro (yli 12-vuotiaille). Teatteriryhmä Parasta ennen (12–15-v.), klo 19 Lapset (yli 12-vuotiaille) / Esko Nevapuro. Teatteriryhmä Automaatti (15–18-v.).

● **Iltapäivällä Annantalon pihalla:** Visuaalisten taiteiden ryhmät järjestävät tapahtuman Elokuvallinen pyykkipäivä.

● **3.5. klo 15** Sweet dreams are made of these / Mia Pätsi. Teatteriryhmä Otukset (14–18-v.), klo 17 Tirlittan / Sami Nieminen. Teatterikärpänen (11–14-v.), klo 18.30 & 20 Aika / Mia Pätsi. Teatterilabrador (14–18-v.).

● **4.5. klo 16.30** Ruma Ankanpoikanen / Maire Saure. Teatteriryhmä Tähdet (9–11-v.), klo 16.45 Sweet dreams are made of these / Mia Pätsi. Teatteriryhmä Otukset (14–18-v.), klo 18 Puhallinorkesterit Puhinat (8–12-v.) ja Puhkurit (10–16-v.) / Sanna Tuhkunen. Aika / Mia Pätsi 20. Teatterilabrador (14–18-v.).

Kansainvälinen kulttuurikeskus Caisa

Mikonkatu 17 C/Vuorikatu 14, p. 169 3316, www.kulttuuri.hel.fi/caisa

● **16.4. klo 19–22** Let's Dance 15-vuotisjuhlasshow. Liput: 10/8/4€.

● **18.4. klo 14–17** Naisten Kansainvälinen Olohuone. Olohuone on maahanmuuttajanaisten ja suomalaisten naisten vapaamuotoinen tapaaminen. Ohjelmassa on aina keskustelua, esitelmiä, kulttuuri-ohjelmaa ja ruokaa. Vapaa pääsy. Ilmoittautumiset puh. 169 3984. Seuraavan kerran **23.5.**

John Diamond säestää upeäänistä blueslaulaja Dana Fuchsia Malmitalolla 20.4.

● **21.4. klo 18–20** ”Luontomatka Venäjällä ja Siperiassa”. Sputnik matkailuilta. Vapaa pääsy.
● **23.4. klo 13–15** Inkeriläisten naisten ”Akkainjuhla”. Vapaa pääsy.
● **23.4. klo 18–21** Caisan kansainvälinen kirjallisuusihtala: Maailman kirjan päivä. Luetaan runoja ja tekstejä, ja samalla tutustutaan Kansainvälisen kirjailijayhdistyksen (International PEN) toimintaan. Vapaa pääsy.
● **23.4. klo 21–01** Cross Borders World Music Club. Robin DeWanin ja Jason Carterin isännöimä maailmanmusiikki-ilta. Mukana on vierailevia artisteja ja tiskijukkaa. Liput: 5€.
● **25.–30.4.** Romanian kulttuuriviikko. Lisätietoja Caisan nettisivuilta.
● **6.5. klo 20–22** A Global Journey through Music and Stories. Brittikitaristi Jason Carter johdattaa flamencon, jazzin ja klassisen kitaransoiton maailmaan. Mausteina on arabialaisia ja intialaisia vaikutteita. Liput: 7/5€.

Teatteria on luvassa Kulttuuriareena Gloriasakin. Lännessä itää -esitykset ovat 16., 17., 23. ja 24.5. klo 19.

Kanneltalo

Klaneettitie 5, lipunmyynti p. 7312 4111. Avoimna ma-pe klo 9–20, la klo 10–16. www.kulttuuri.hel.fi/kanneltalo.

● **12.4. klo 18** Kantsun Elektroillat osa 6: Radion. Tapani Rinne, bassoklarinetti, Iro Haarla, piano, harppu, Vernerin Lumi, elektroniikka, Merja Nieminen, visuaalit. Vapaa pääsy.

● **13.4. klo 9.30 ja 10.30** Teatteri Figuri: Pikku-Peter ja Karamellikuningas. Liput 6/5€, varaukset puh. 045-673 5411

● **14.4. klo 19** Jouni Järvelä Group. Jouni Järvelä, saksofonit, Samuli Mikkonen, piano, syntetisaattorit, Marzi Nyman, kitara, Lasse Lindgren, basso, Marko Timonen, rummut. Liput 8/5€.

● **19.4. klo 10** Nukketeatteri Sampo: Lurpukka ja sininen takki. Näytelmä kaikkein pienimmille lapsille, kesto 35 min. Liput 7/6€, varaukset puh. 323 6968.

● **19.4. klo 19** Teemu Kauppinen, kontrabasso, Satu Elijärvi, piano. Ohjelmistossa Bach, Hindemith, Hauta-aho, Bottesini. Liput 7/5€.

● **20.4. klo 19** Keidas-opiskelijakonsertti. Jaana Ranta, huilu, Stefanos Nasos, piano. Ohjelmistossa Franck ja Copland. Vapaa pääsy.

● **3.5. klo 10** Teatteri Hevoskenkä: Velmu Viljami Vilppi. 3–12-vuotiaille. Liput 7€, varaukset puh. 439 12212.

● **3.5. klo 19** Kamari 21: Kevättä ilmassa. Tamar Inbar, oboe, Jan Söderblom, viulu, Anni Tiainen, alttoviulu, Susanna Mälkki, sello. Ohjelmistossa Mozart, Britten, Crusell, Talvitie. Liput 9/6€.

Kulttuuriareena Gloria

Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskus, Pieni Robertinkatu 12-14, p. 310 45800. Ohjelmätietoja päivitetään www.sivuilla www.nk.hel.fi/gloria.

● **18., 19. ja 26.4. klo 16.30–18** Voice Out TV-talioinnit.

● **11.–16.4.** Ääni ja Vimma -finaaliviikko. **15.4.** Ääni ja Vimma 10 vuotta -klubi.

● **23.4. klo 21–04** Large amount of soul. Spree (UK), Mike E (UK), Infekto, Dizzy, Physics & Resound D-Bex & Abraham, Present Sense, Toni. Liput 8€ / ennakkoon 6€ (Tiketti). K18.

● **29.4.** Get up, stand up -finaali. Kenestä uusi tähti Suomen Stand Up -taivaalle?

● **30.4. klo 21–04** Club Säde: Proteus, Neon, Friik, Triton, Ioni + guests. K18.

● **6.5. klo 19–04** Rave against drugs2. Sophie Sugar (UK), Cosmo, Mayah, Wert, Neon, Fine, Urmaz, Decoys Formed, Diffás, Ana, Nuance, Steven Hoaks, Puistokemisti, Apo. Liput 7€ (ennakko Streetbeat, Tiketti, Kompassi) K16, klo 22 jälkeen K18. Huom! Päihtettömät bileet, vain alkoholittomia juomia tarjolla!

Malmitalo

Ala-Malmin tori 1, lipunmyynti p. 310 80835 sekä Lippupalvelu, jos ei toisin mainita. Talo on avoinna ma-pe klo 9–20, la klo 9–16, kesäkuun alusta lähtien ma-to 10–20, pe 10–16. www.kulttuuri.hel.fi/malmitalo

● **12.4. & 10.5. klo 9** Nukketeatteri Kapusta: Lintuperspektiivi. Klo 10 Nukketeatteri Kapusta: Tuulten juttu. Liput 4€/esitys. Varaukset p.040-848 3050 / Kapusta.

● **12.4. klo 19** Kamarimusiikkia: Einar Englund – Carl Nielsen. Hanna-Kaarina Heikinheimo, huilu, Sanna Niemikunnas, oboe, Marja Kopakkala, klarinetti, Olavi Ojanperä, fagotti, Hannu Pajuoja, käyrätorvi. Liput 6€.

● **13.4. klo 19** Kino Helios: Pitkät kihlajaiset. Ohjaus Jean-Pierre Jeunet (Ranska, USA 2004). K15. Liput 6€, p. 310 80835.

● **13., 14. & 15.4. klo 19 ja 16.4. klo 16** The Finn-Brit Players: 6 characters in search of an author. Näytelmän on kirjoittanut Luigi Pirandello. Komediat esitetään englanniksi. The Finn-Brit Players ry on vanhin vakituinen englanninkielinen teatteriryhmä Helsingissä. Liput 9/8€.

● **14.4. klo 17.30** Avoin ovi -elokuva. Jaga Jordan ja Malbik. Elokuvat edustavat suomenruotsalaista lyhytelokuvatuotantoa. (Jaga Jordan Suomi 2004 sekä Malbik Suomi/Islandi 1993) Ei tekstitystä suomeksi. Vapaa pääsy.

● **16. & 23.4. klo 10.30–11.30** Venäjänkielinen lauluokio lapsille. Harmonikkataiteilija Gennadi Klykov johdattelee lapset traditionaalisten venäläisten lastenlaulujen maailmaan. Venäjänkielisille lapsille seitsenvuotiaista ylöspäin. Vapaa pääsy, ei ennakoilmoittautumisia.

● **16.4. klo 14 & 17** sekä **20.4. klo 19** Kino Helios: Paha maa. Ohjaus Aku Louhimies. K15. Liput 6€, p. 310 80835.

● **18.4. klo 19** Here comes the sun – Beatles uncovered. Kymmenen nuorta laulusolistia esittää uusia sovituksia Beatles-kappaleista. Liput 6€.

● **19.4. klo 18** Työväenopiston kevätmatinea. Musiikinopiskelijoiden esityksistä vastaavat viihdeorkesteri Kangastus ja Harmonikkaorkesteri. Vapaa pääsy.

● **20.4. klo 19** Dana Fuchs. Upea blueslaulaja New Yorkista valloittaa toistamiseen Malmitalolla. Dana Fuchsia säestävät Jon Diamond, kitara (The Dana Fuchs Band), Aarne Riikonen, rummut ja Daniel Liskola, basso. Floridalaisesta maalaiskylästä kotoisin oleva Dana suuntasi 19-vuotiaana pohjoiseen kertoen ystävilleen ja perheelleen lähtevänsä New Yorkiin laulamaan bluesia. The Dana Fuchs Band on bluesvaikutteinen rockyhtye, jossa Danan voimakas ja persoonallinen ääni sekä dynaaminen lausaesiintymisen kohtaavat bändin sielukkaan groove. Liput 8,50€.

Kuva Annantalo

● **21.4. klo 17.30** Avoin ovi -elokuva: Sibelius. Ohjaus Timo Koivusalho. Kesto 2 h. -S-. Vapaa pääsy – paikkoja rajoitetusti, jonotuslappuja jaetaan puoli tuntia ennen esityksen alkua.

● **23.4. klo 14 & 17** sekä **27.4. klo 19** Kino Helios: Lentäjä. Ohjaus Martin Scorsese. K11. Liput 6 €, p. 31080835.

● **23.4. klo 15** Circus Helsinki: The Magic Box. Mitä kaikkea voikaan pulpahtaa esiin maagisesta rasiasta, kun sen suuntaan heilauttaa taikasuvaa. Juonellinen esitys sisältää muun muassa taidokasta jongleerausta ja hurjaa akrobatiaa. Esityksen seuraaminen ei vaadi minkään kielen ymmärtämistä. Soveltuu myös kuuroille. Liput 4 €.

● **26.4. klo 10 ja 18.30** Lähiöteatteri: Mimmi-lehmä. Monta riemukasta kertomusta Mimmi-lehmän ja sen ystävän variksen elämästä. Ikäsuositus 3–12-vuotiaille. Liput 7 €.

● **27.4. klo 10** Teatteri Hevosenkentä: Velmu Viljami Vilppi. Veijarinukkekomediaa suositellaan 3–12-vuotiaille. Liput 7 €. Varaukset p. 439 1220.

● **27.4. klo 19** Blueskonsertti. "The Blues Lady of Finland", laulaja-kitaristi ja lauluntekijä Erja Lyytinen esiintyy yhteensä kanssa. Erja Lyytinen, laulu, kitara, slidekitara, dobro, Davide Florino, kitara, steelkitara, Toni Kortepohja, kosketinsoittimet, Teemu Keränen, kontra- ja sähköbasso, Chris-Tomas Konieczny, rummut. Liput 8,50 €.

Savoy

Kasarmikatu 46-48, p. 169 3703.

www.kulttuuri.hel.fi/savoy

● **12.4. klo 19** Lauluyhtye Club For Five – "Ensi-ilta" -kiertueella. Club for Five on ennakkoluuloton uuden sukupolven a cappella -lauluyhtye, jonka erikoisuus on taidokas, instrumentaalinen äänenkäyttö. Lauluyhtye valloittaa lavaesiintymisellään sekä tavoillaan tuottaa rytmimusiikkia kokonaan ilman soittimia. Liput 25 €.

● **18.4. klo 19** Ba Cissoko (Guinea-Conakry). Neljän nuoren guineaalaisten musiikki jyrää ennakkoluuloja. Ba Cissokon akustinen kora soi kristallinkirkkaasti. Sékou Kouyaté soittaa sähköisesti vahvistettua traditionaalista Manding-harppua tyyllillä, joka muistuttaa Jimi Hendrixiä. Kun tähän yhdistyy Kourou Kouyatén bolon (länsi-afrikkalainen harppu) ja basso sekä Ibrahim Bahin elastiset rummut, syntyy musiikkia, jonka rytmikkaa haakea vertaistaan. Liput 18 €.

● **20.4. klo 19** Tataarit tanssivat, soittavat ja laulavat. Kazanin Tataarit Ensemble ja kitaristi Enver

Rumat ankanpoikaset näyttelevät teatteri Annan festivaalissa.

Izmailov Trio. Tataarimusiikissa yhdistyvät kiinalainen sävelkulku, turkkilainen koristelu ja venäläinen soitinvalinta. Aidar Feyzerahmanovin johtama n. 20-jäseninen yhtye tulee suoraan Kazanista. Enverin musiikki kumpuaa Krimin tataarien perinteestä ja siinä on aineksia myös uzbekkien, hindujen ja balkanilaisesta kansanmusiikista. Liput 20/15 €, lapset 11 €.

● **21.4. klo 19** Bluescaravan (USA) feat. Sue Foley, Ana Popovic & Candy Kane. Raikasta, energistä ja tyylikästä bluesia esittävä Blueskaravaani valloittaa naisenergiallaan. Trio koostuu samanikäisistä bluesia laulavista naisista, joista jokaisella on erilainen lähestymistapa musiikkiin. Liput 25 €.

● **27.4. klo 19** Resonaari soi! Zoomin taiteilijoiden ja Resonaarin musiikkikoulun oppilaiden yhteiskonsertti. Konsertilla juhlistetaan Musiikin erityispalvelukeskus Resonaarin 10-vuotista taivalta. Konsertissa on laulua, soittoa, tanssia ja hyvää meininkiä! Liput: 10 €/tukilippu 20 €.

● **9.5. klo 20** Femi Kuti (Nigeria). Kuti aloitti muusiikon uransa liittymällä alttosaksofonistiksi legendaarisen isänsä Fela Kutin yhtyeeseen. Vuonna 1984 Fela Kutin poliittisesti kantaa ottavat tekstit olivat liikaa Nigerian johdolle, ja Fela joutui kahdeksi vuodeksi vankilaan tekaistuin syytöksiin. Femi otti johtaakseen isänsä yhtyeen. Felan palattua vankilasta lähti Femi luomaan omaa uraansa ja perusti 17-henkisen "Positive Force" -yhtyeen. Yhtyeen nimi kertoo Femin pyrkimyksestä luoda musiikkia, joka ottaa kantaa, mutta saa samanaikaisesti kuulijan hyvälle tuulelle. Suomeen Femi Kuti saapuu kolmentoista hengen kokoonpanolla. Liput 35/30 €.

Stoa

Itä-Helsingin kulttuurikeskus,

Turunlinnantie 1, Itäkeskus.

Lipunmyynti p. 310 88411,

stoa.lipunmyynti@hel.fi,

Lippupalvelu ja tuntia ennen ovelta.

www.kulttuuri.hel.fi/stoa.

● **15.4. klo 18** Naisen voima -luento. Toimittaja Suvu Arapkirli: Naisten välinen ystävyys. Vapaa pääsy.

● **15.4. klo 19** ja **16.4. klo 16** Ritva Oksanen & Pedro Hietanen: Elämän sirkuksessa Ritva Oksasen tutki maailmaa suomalaisen, yli kuusikymppisen naisen silmin. Esityksessä on elämä naisen kaikissa rooleissa: tyttönä, rakastajattarena, äitinä, mummona. Kesto n. 2 h, väliaika. Liput 12/8 €.

● **17.4. klo 14** Yhteislaulutilaisuus. Laulattajana Kalle Partanen, säestää Olavi Palonen. Vapaa pääsy.

● **19.4. klo 19** ja **21.4. klo 19** Tapsiration. Feet Beat Tap Ensemble (FBTE) esittää monipuolista ja energistä nykysteppiä. Mukana on myös elävää musiikkia. Kesto n. 50 min. Liput 12/8 €.

● **22. & 23.4. klo 19** GRI GUS KIT esittää sooloja ja muunnelmia. Tanssi: Sinikka Gripenberg, Leena Gustafsson ja Tommi Kitti. Muusikot: Jukka Gustafsson ja Rody van Gemert. Kesto n. 1 h. Liput 15/10 €.

● **23.4. klo 16** Kuhmon kamari Stoassa. Kamuskvartetti: Terhi Paldanius ja Jukka Untamala, viulu, Jussi Tuhkanen, alttoviulu, Petja Kainulainen, sello. Ludwig van Beethoven. Liput 11/9 €, Kulttikortilla vapaa pääsy.

● **27.4. klo 19** Kansallinen veteraanipäivä. Meitä on monta. Koskettava näytelmä, joka antaa äänen

Risto Kaskilahti esittää neiti Pässä Kaupunginteatterin uudessa koko perheen musiikallissa Katto-Kassinen. Kuvassa oikealla on Pikkuveljeä näyttelevä Antti Timonen.

Kuva Mäsa Mäki

sotalasten ja -orpojen vaietuille kokemuksille. Kesto n. 2 h, väliaika. Liput 10/8 €, sotaveteraanit ilmaiseksi, liput varattava ja lunastettava etukäteen Stoan lipunmyynnistä.

● **28.4. klo 10** Teatteri Hevosenkentä: Velmu Viljami Vilppi. Viljamilla on kultainen sydän, mutta parantumaton taipumus jymäyttää muita, kun tilaisuus sallii. Yli 3-vuotiaille. Liput 7/6,20 €, varaukset puh. 439 1220.

● **2.5. klo 18** (ensi-ilta), **3.5. klo 10, 12 & 18** ja **4.5. klo 10 & 12**. Vaara – Unelmien pelaaminen kielletty. Annantalon taidekeskuksen tanssiryhmien 5–19-vuotiaat oppilaat esiintyvät tanssitarinassa, jossa päähenkilö ajautuu monenmoisiin maisemiin. Vapaa pääsy, pakolliset paikkavaraukset: 31088411 tai stoa.lipunmyynti@hel.fi

● **7.5. klo 16** Kuhmon kamari Stoassa. Liput 11/9 €, Kulttikortilla vapaa pääsy.

● **7.5. klo 17** Balettakademien (Ruotsi): See me / see us. Tukholman Balettakademien loppunäytöksessä on erilaisia tanssityylejä, kuten jazztanssia, nykytanssia, flamenco ja steppiä. Kesto n. 2 h, väliaika. Liput 10/7 €.

Vuotalo

Mosaiikkitori 2, Avoimma ma-to 10–20,

pe-la 10–16. Lipunmyynti p. 310 88411,

Lippupalvelu ja puoli tuntia ennen esityksiä ovelta.

www.kulttuuri.hel.fi/vuotalo.

● **11.4. klo 18** Maanantaileffa: 21 grammaa. Pääosissa: Sean Penn, Benicio del Toro, Naomi Watts. Sanotaan, että kuollessamme ruumiimme kevenee 21 grammaa. Yhtä paljon kuin painaa muutama 5 sentin kolikko, kolibri, pala suklaata – ehkäpä jopa ihmisen sielu. Kesto 119 min, K15. Liput 2 €, puoli tuntia ennen ovelta.

● **12.4. klo 13** Senioritanssit. J. Eskelinen yhtyeineen. Liput 2 €, puoli tuntia ennen ovelta.

● **13.4. klo 19** Los Apartamentos. Vuosaaren taiteilijatalon housebändi kahvila Pokkarissa. Vapaa pääsy, A-oikeudet.

● **15.4. klo 19** Piirpauke Trio. Cinta Hermo, laulu, kitara, Sakari Kukko, piano, saksofoni, huilu, Ismaila Sane, perkussiot. Klubi-ilta, A-oikeudet. Liput 12/10 €.

● **18.4. klo 18** Maanantaileffa: Tyttö ja helmikorvakuori. Eletään vuotta 1665. Griet on köyhän hollantilaisperheen 17-vuotias tytär, joka isän sokeuduttua joutuu elättämään perhettä menemällä piiaaksi taidemaalari Johannes Vermeerin taloon. Kesto 1 h 36 min, K7. Liput 2 €, puoli tuntia ennen ovelta.

● **20.4. klo 10** Takuumiehet – Skidirock! -konsertti. Yhtyeen mottona on tehdä lastenmusiikkia kunnianhimoisella asenteella laadusta ja mielestä tinkimättä. Kitara ja laulu: Ville "Lefty Willie" Leppänen, rummut ja taustalaulu: Juha Tanninen, basso ja laulu: Pablo Salmes. Liput 4 €.

● **21.4. klo 18.30** Lähiöteatteri: Inkkarileikki. Kaukana Kalliovuorten Preerialla asustelee rauhallinen Mustajalkojen intiaaniheimo. Heimon rauha rikkoontuu, kun paikalle saapuu kulkukauppias Heikki. Yli 4-vuotiaille. Liput 7 €.

● **23.4. klo 19** Lang & Luolajan-Mikkola: TRANSIT. Lang & Luolajan-Mikkola merkitsee laulun ja viulun persoonallista symbiosia. Viulu on toisaalta herkkä ja elegantti, toisaalta vaikuttava ja aggressiivinen. Laulun ja tarinankerronnan parina se muovaa musiikilliseen kudelman yllättäviä sävyjä. Reija Lang, laulu, Mikko-Ville Luolajan-Mikkola, viulu, Kari Ikonen, kosketinsoittimet, Ville Herrala, basso, Mikko Hassinen, rummut. Liput 10/8 €.

● **25.4. klo 18** Maanantaileffa: Kuningas Arthur. Taisteltuaan 15 vuotta roomalaisten puolella Arthur ja hänen urheat ritarinsa lähtevät suorittamaan viimeistä tehtävänsä. Tehtävän aikana Arthurille selviää, että hänen kohtalonsa on jäädä, puolustaa Britanniaa miekallaan ja muuttaa historian kulkua. Kesto 2 h 7 min, K11. Liput 2 €, puoli tuntia ennen ovelta.

● **26.4. klo 13** Senioritanssit. Taisto Saaresaho yhtyeineen. Liput 2 €, puoli tuntia ennen ovelta.

● **28.4. klo 19** Brasilian Night. Aittoa ja alkuperäistä bossa novaa! Jarkko Toivonen, kitara, Sami Koskela, perkussiot, special guest Mirva Viitanen, laulu. Liput 10/8 €.

Kuva Veikko Björk

Annantalon teatteriryhmä Lokki esittää näytelmän Pieni Merenneito H.C. Andersenin 200-vuotisjuhlavuoden kunniaksi. Kuvassa Mandy Vierikko.

Teatteria

Kaupunginteatteri

Ensi linja 2, lipunmyynti ma-pe klo 9–18, la klo 12–18, p. 394 022 ja Lippupiste 0600 900 900 (1,25 €/min + pvm). www.hkt.fi

● **21.4. klo 18.30** musikaali Katto-Kassinen ko perheelle suurella näyttämöllä. Astrid Lindgrenin luoma Katto-Kassinen tarjoaa väylän omaan tahtoon ja uusiin kokemuksiin. Niitä Kassinen opettaa yksinäiselle Pikkuveljelle, jolla ei ole oikeaa ystävää ennen kuin hän tutustuu katolla asuvaan hassuun ja pulleaan, propelli selässään lentelevään herra Kassiseen. Maailman parhaan ja kauneimman Katto-Kassisen sielussa piilee myös pieni anarkisti, joka vastustaa vallitsevia konservatiivisia sääntöjä ja määreäyksiä. Esimerkiksi Pikkuveljen tiukkapiipaisen tädin, neiti Pässin, Katto-Kassinen keppostelee lähes tolaltaan. Tarina on myös seikkailunäytelmä, jossa ei tarvita väkivaltaa tai paukkuefektejä. Lavastaja Katariina Kirjavaisen luomassa näyttämömaailmassa ollaan muun muassa Helsingin Kalliossa. Näytelmässä katot ja talot liikkuvat ja käytössä on lentolaite, jolla pääroolissa vuorottelevat Eppu Salminen ja Sami Hokkanen surisevat yli kattojen. Pikkuveljeä näyttelevät Antti Lang ja Antti Timonen. Ohjaus on Kurt Nuotion. Ennakoesitykset ovat **18., 19.** ja **20.4.** Esityksiä on koko kevään sekä jälleen syksyllä. Liput: aikuiset 29/24 €, lapset 15/12 €.

Kuva Jani Mahkonen

Erja Lyytinen on Suomen bluesmuusikoiden kärkinimiä. Hän konsertoi yhteineen Malmitalossa 27.4.

Nallen kuvalla merkityt esitykset ovat lapsille ja lapsenmielisille.

Toimitus kokoaa kalenterin painottaen Helsingin kaupungin organisoimia tapahtumia. ● Lisätietoja Helsingin tapahtumista löytyy osoitteesta <http://www.helsinki.aktivist.fi>. ● Toimitus ei vastaa ohjelmaan tulleista muutoksista. ● Seuraavaan 5.6. ilmestyvään Helsinki-infoon tarkoitettujen tapahtumatiedot pyydetään lähettämään toimitukseen 29.4. mennessä.

Tiiltä, metallia ja lasia Jakomäki ehostuu

Kauniit vaaleat tiiliseinät peittävät nyt yli puolta Jakomäen 31 vuokra-kerrostalosta. Mittavat muutostyöt käynnistyivät noin 10 vuotta sitten ja ne valmistuvat vuonna 2011. Ainutlaatuinen ja kunnianhimoisesti toteutettu hanke palkittiin vuoden 2004 julkisivupalkinnolla.

Vielä jokin aika sitten suuri osa Jakomäen vuokrataloista oli surullista katsottavaa. 1960-luvulla rakennettujen tasakattoisten betonielementtitalojen ulkoasu oli ehtinyt pahasti nuhaantua. Kuprulla olevat, osittain irtoilevat elementtilaatat ja huonokuntoiset parvekkeet olivat jopa vaaraksi alueen asukkaalle.

”Osa taloista oli niin huonossa kunnossa, että ne aiheuttivat turvallisuusriskin”, kuvaillee tilannetta **Hannu Laakso** kaupungin omistamasta Jakomäen Kiinteistöt Oy:stä.

Kunnostusprojektille asetettiin erittäin korkeat tavoitteet. Työt aloitettiin tekemällä alueen korjaustarveselvitys, jossa kartoitettiin talojen taloudellinen ja tekninen tila, korjaustarpeet sekä vaihtoehtoiset korjaustavat. Sitä seurasivat tarkka tavoiteohjelma ja perusteellinen betonirakenteiden korjaamiseen perehtyminen.

Aluksi korjattiin vain talojen ulkoseinät ja niissä asuttiin saneerauksen aikana. Tiilijulkisivut on paikan päällä muuratut, lisämateriaaleina on käytetty puu-, lasi-, levy- ja metallipintoja. Myös parvekkeet uusittiin ja ne rakennettiin kaikkiin asuntoihin. Alussa korjaukset koskivat ainoastaan rakennusten ulkovaippaa, mutta vuonna 2001 mukaan otettiin myös putki- ja viemärikorjaukset sekä sähkönosujen uusiminen. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että nyt asukkaat muuttavat remontin alta ”evakkoasuntoon”, joka tarjotaan heille samalta alueelta.

”Korjatuista taloista on haluttu tehdä yksilöllisiä esimerkiksi värivalinnoilla portaikkojen kohdalla ja parvekekaiteissa. Julkisivujen korjauksilla on kuitenkin ollut myös muita positiivisia vaikutuksia kuin alueen imagon kohoaminen. Niiden ansiosta on saatu merkittäviä säästöjä energiankulutukseen, sillä lasitettujen parvekkeiden ansiosta taloissa on kaksoisjulkisivu”, kertoo Laakso, joka on ollut toteuttamassa projektia sen alkuvaiheista lähtien.

Jakomäen korjaustyöt kiinnostavat muitakin korjausta suunnittelevia. Alue toimii mallina perusteellisesta korjausrakentamisesta, sillä tämän kaltaista perusparannusprojektiä ei ole aiemmin toteutettu missään päin Suomea.

Toista tuhatta euroa neliöltä maksavan remontin kuluista vastaa Jakomäen kiinteistöt Oy, ja ne katetaan laina- ja vuokratavoin. Uusiutuisissa taloissa vuokra nousee keskimäärin 1,5 euroa neliöltä.

Julkisivuyhdistys on myöntänyt hankkeen rakennuttajalle, joka on Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimisto sekä Jakomäen Kiinteistöt Oy:lle vuoden 2004 julkisivutekopalikinnon. Perusteluissaan yhdistys toteaa muun muassa:

”Julkisivujen perusparannus on toteutettu systemaattisesti etenevänä projektina, jonka tulokset ovat jo laajalti nähtävissä. Merkittävää projektissa on ollut sen laaja-alainen tavoiteohjelma, jossa julkisivujen teknisen toimivuuden lisäksi on keskeisinä tavoitteina ollut alueen imagon parantaminen, taloudellisuus, toiminnallisuus, käyttö, turvallisuus, viihtyvyys ja terveellisyys. Hankkeessa on otettu

Julkisivuyhdistys on palkinnut Jakomäen mittavan korjaushankkeen, jossa noin 60 prosenttia alueen vuokrataloista on jo saanut uuden valoisan ilmeen. Projektissa sen alkuvaiheista alkaen mukana ollut Hannu Laakso edustaa hankkeen tilaajaa Jakomäen Kiinteistöt Oy:tä.

Uutta ja vanhaa rinnatusten.

asukkaat ansiokkaalla tavalla huomioon.” Tällä hetkellä työt ovat käynnissä kolmessa kerrostalossa ja neljän talon muutokset ovat suunnitteluvaiheessa.

Vaikka alueella riittää töitä ja haasteita vielä vuosiksi, näyttää Jakomäki jo nyt modernilta ja viihtyisältä paikalta asua.

Leena Seitola ■

● Jakomäen julkisivukorjauksiin ovat osallistuneet lisäksi muun muassa: rakennesuunnittelusta vastaavat Insinööritoimistot Lauri Mehto Oy ja Matti Ollila & Co, sekä arkkitehtisuunnittelusta vastaavat arkkitehtitoimistot Erat Oy ja a.men Oy.

Tervetuloa meille

Ltä-Helsingissä tarjotaan uudenlaisia taide-elämyksiä. Tervetuloa meille -produktiossa vierailaan kerran viikossa jonkun kotona ja tutustutaan erilaisiin taiteen muotoihin.

Kodit, jotka avaavat ovensa tilaisuuksiin ovat erilaisia sijainniltaan ja kulttuuritaitoiltaan. Tänä keväänä ovat, etukäteen tilaisuuksiin ilmoittautuneet, päässet nauttimaan musiikin, kirjallisuuden ja kuvataiteen ohella myös gastronomiasta, sillä kussakin vierailukohteessa tarjotaan myös jotain suuhun pantavaa.

Tapahtumista vastaa kuvataiteilija **Harri Kivi** sekä hänen kokoamansa laaja taiteilijaryhmä. Helsingin kulttuurilautakunta tukee tapahtumia, jotka jatkuvat toukokuun loppuun asti.

● Lisätietoja tapahtumista löytyy www.tervetuloa.info ja www.harrikivi.net -nettisivuilta.

Kaupunkia kunnostetaan

Rakennusvirasto kohentaa asuinympäristöämme lähes joka kaupunginosassa. Parasta aikaa kunnostetaan katuja ja puistoja, parannetaan liikennejärjestelyjä sekä rakennetaan meluesteitä. Esimerkiksi **Haagassa** on meneillään tai käynnistymässä katujen kunnostustöitä, uuden kadun ja pysäköintialueen sekä pyörätien rakentaminen. **Pasilassa** korjataan kiveyksiä, levennetään Hakamaentietä ja rakennetaan portaita. **Pitäjänmäellä** on tarkoitus aloittaa kesäkuussa kaksien liikennevalojen rakentaminen. Niiden kaavillaan valmistuvan lokakuussa. Katuja peruskorjataan heinäkuusta vuoden loppuun **Savelassa** ja pääradan meluesteiden arvioidaan Savelan osalta valmistuvan toukokuussa. **Lauttasaa-**ren Hevosenkenkäpuistossa aloitetaan toukokuussa liikunta- ja pelipaikkojen suunnittelu sekä rakentaminen. **Tapanilassa** viemäroidään ja asfaltoidaan sekä peruskorjataan tori.

Mitä tapahtuu omassa kaupunginosassasi, on tarkistettavissa www.hkr.hel.fi -nettisivuilta. Työkohteet 2005-sivuilta löytyy myös yhteyshenkilöiden nimet lisätietoja varten.

Finlandia-talolle sertifikaatti

Finlandia-talo on saanut arvostetun kansainvälisen sertifiointilaitoksen, Det Norske Veritasin, laatusertifikaatin. DNV Certification Oy:n myöntämä todistus pidetään osoituksena ammattitaitoisesta, korkeatasoisesta ja kansainväliset mitat täyttävästä työstä.

Finlandia-talo keräsi viime vuonna 335 000 kävijää. Kokouksiin ja tapahtumiin osallistui 155 000 henkilöä, konserteissa kävi 170 000 kuulijaa ja lisäksi taloon tutustui yli 10 000 turistia. Tapahtumia järjestettiin yli 1 000.

Finlandia-talon viime vuodelta noin 3,7 miljoonan euron toimintatuloista noin 87 prosenttia tulee kokous-, kongressi-, juhla- ja viihdetapahtumista.

Får jag lov

Legendariske dansläraren **Åke Blomqvist** är i sitt esse. Han står mitt på dansgolvet och omgiven av tiotals dansande par som virvlar runt. En del gör det bättre och en del är kanske inte de mest dansanta i världen. Men ett är säkert; ingen har tråkigt, alla har varmt och alla dansar av hjärtans lust.

Det är finlandssvensk danskväll i Aktiasalen på Georgsgatan och Åke Blomqvist inleder danskvällen med en kort danskurs. Så har han gjort flera gånger i höstas och så gör han den 15 april.

Danskvällen har varit en framgång bland alla danssugna finlandssvenskar. Mellan trehundra och fyrahundra brukar komma och många kommer prickt 17.00 för att först värma upp kunnandet till takten av Åke Blomqvists kommentarer. Han är en sträng och krävande lärare och han gör underverk.

– Det enda stället där mannen har något att säga är på parketten, säger Blomqvist och menar att det gäller att ta tillvara tillfället.

Det dröjer inte många minuter innan de flesta behärskar stegen och det gäller både gamla sällskapsdanser och nyare dans. När tiotals "medelålders" herrar med rosor på kinden och solsken i blick pekar högt med höger arm, som John Travolta i sina bästa dar, är synen oförglömlig.

Åke Blomqvist instruerar rutinerat. Det är faktiskt över femtio år sedan som han höll dansskola i samma hus på Georgsgatan och **Rainer Blomster** var en av hans elever nångång i början av femtiotalet.

– Sedan dansade jag inte på flera decennier men när min son gifte sig dansade jag

Kung på parketten. Åke Blomqvist är suverän. Det finns knappast en dans han inte skulle behärska.

på hans bröllop, sedan gick jag på danskurs och nu dansar jag gärna, säger Blomster och spanar ut över dansgolvet. Han bjuder upp. På finlandssvensk danskväll behöver ingen sitta som panelhöna.

Över golvet sveper också **Per-Erik Isaksson**. Han började med folkdans på Brage när han gick i pension från Folkhälsan. Nu dansar han praktiskt taget all slags dans.

– Dans är rena rama friskvården, säger Isaksson och fortsätter:

– Och detta ur både andlig och fysisk synvinkel. Dans är konditionsfrämjande och bra för balansen. Dans är också närhet och umgänge och så

måste man tänka. Ordern som får fötterna att flytta på sig kommer ju från hjärnan.

Isaksson får medhåll av **Hasse Carlsson** som också trivs på dansgolvet i Aktiasalen. När dansskolan med Åke Blomqvist tar slut och **Eije Oscarsson** och hans Swing Band klämmer i fylls dansgolvet till bristningsgränsen.

På svenska pensionärsförbundet, som tog initiativet till finlandssvensk danskväll, säger **Maj-Lis Qvist** att trivseln på dansgolvet har varit så stor att man vill fortsätta på hösten.

– Frågan är bara om det blir i Aktiasalen eller eventuellt på Georgsgatan 18 som nu rustas upp, säger hon. Det är Svenska folksko-

Foton: Leif Weckström

lans vänner som äger Georgsgatan 18 och reparerar byggnaden för olika finlandssvenska verksamheter.

– Men oberoende av platsen så blir det en fortsättning i höst. Det är säkert, tillägger hon.

Vårens sista danskväll är den 15 april. Dansskolan börjar kl. 17 och själva dansen en timme senare. Dansen håller på till tio och inträdet är tio euro. Biljetter finns att få i Luckan, vid dörren och vid Svenska pensionärsförbundet. Aktiasalen ligger vid Georgsgatan 31.

– Och finlandssvensk danskväll är ingalunda lika med pensionärskväll. Dansen är avsedd för alla åldrar, tillägger Maj-Lis Qvist.

Åkes bondgård saneras en supermarket planeras där pengar skall spenderas.

Bondens åker paketeras djuren utlokaliseras och hagen asfalteras.

Foto Lef Weckström

Så skriver museielektor **Anna Finnilä** vid bokstaven Å i boken om marsvin och mammutar i Helsingfors. Boken handlar om djur i stan och berättar om djurens historia uttryckligen för barnen i stan. Samma tema, mammutar och marsvin och samma målgrupp, barnen i stan gäller också för den nya utställningen på barnmuseet som verkar på Domarby gård. Utställningen öppnade i mars och är avsedd för de minsta.

– Utställningen är uppbyggd enligt samma principer som de tidigare på barnmuseet. Det betyder att barnen är själva med och tillverkar utställningsföremål. Det har barnen gjort under våra sommarkurser 2003 och 2004, berättar Anna Finnilä på stadsmuseet.

Rundvandringen bland marsvinen och mammutarna inleds under vattenytan. En gräslig mal gapar illavarslande och det är inte svårt att inse att dess jättelika gap sätter fantasin i rörelse i det flesta barn. Och sannolikt suckar de flesta av lättnad när de inser att malfisk, som kunde bli två meter lång, inte längre förekommer i vare sig Vanda å eller vattnen utanför Helsingfors. Malen försvann i likhet med stören redan ett par hundra år sedan.

– Idén är att berätta om djurens historia i Helsingfors, säger Anna Finnilä.

Det handlar inte bara om djur som är utdöda som malen och mammuten utan också om djur som fortfarande förekommer i an-

tingen hemmet eller på bondgården. Mycket om djurens historia är säkert nytt för föräldrarna också.

– Det är knappast alla som vet att helsingforsarna höll ännu på 1800-talet kor och grisar på sina gårdar och att man av hygieniska skäl förbjöd folk att ha kor i stan så sent som 1870, säger hon.

Innan det förde stadsborna varje morgon sina kor till Långa bron och stadens herde förde djuren sedan för bete till Hagnäs eller Vallgård. På kvällen hämtade alla sina djur hem till natten.

Boken och utställningen berättar också att marsvinet är rätt nytt i stan och att mammuten

troligtvis spatserade i trakterna kring Tölö och Hertonäs för ungefär 20 000 år sedan.

– Fast det där med mammut är vi inte 100-procentigt säkra på. De ben- och tandfyndigheter som gjorts i Hertonäs respektive Tölö kan också ha hamnat här under istiden och följaktligen ha kommit från någon annanstans, säger hon.

Barnmuseet räknar med att utställningen pågår tre år. Museet håller öppet söndag–torsdag kl. 10–16 och enklast når man det med buss 64 från Järnvägstorget. Räkna med en promenad på en halv kilometer. Buss 70V och 72 stannar också ganska nära. Inträdet är fritt för alla under 18. Anna Finnilä på tel. 1691, ordnar med svensk guidning.

Nifin är böcker, film och sagor från Norden

Det var en gång... Barnen lyssnar och sagofarbror läser. Det har hunnit bli en hel del sagofarbröder redan och fler blir det i april och maj och hela långa hösten. Sagostunden med månadens sagofarbror på Nordens institut i Finland, det vill säga Nifin är egentligen avsedd för dagshemsgrupper.

– Men sagoböckerna finns här och dem får man låna hem, säger **Henrik Wilén** som är chef på Nifin.

Nifin finns vid Kajaniemigatan 9 och har numera ingång direkt från gatan. I och med att Nifin nu syns i stadsbilden har folk upptäckt stället.

– I dag besöker också sådana som inte är färdigt frälsta nordister oss. Många kommer för att låna böcker eller film från de nordiska länderna, säger Wilén.

Då Nifin verkade i samma kvarter men mer osynligt på Fabiansgatan noterade man omkring 6 000 lån i biblioteket. Nu är siffran uppe i 12 000 lån.

Hyllorna dignar av nordiskt material och Nifin är i själva verket det enda biblioteket i Helsingfors med dansk, norsk och isländsk litteratur på originalspråket. Följaktligen hälsar folk från de små kolonierna av danskar, norrmän och islänningar ofta på. En annan

betydande besöksgrupp är de som studerar någonting nordiskt vid Helsingfors universitet.

Nifin ordnar inte bara med sagostunder och sagofarbröder.

– Vi har också författarkvällar. När **Åsne Seierstad** kom var trängseln enorm, säger Wilén och nämner att man har lyckats bjuda in alla som fått Nordiska rådets litteraturpris.

Nifin prenumererar också på alla nordiska dagstidningar och fungerar som ett nordiskt fönster inte bara i Helsingfors utan i hela landet.

– Vi stöder till exempel svensklärarna i landet. Lektionen i svenska kan gestaltas som ganska annorlunda när klassen får besök av fem sex skandinaver som kommer för att berätta.

Nifin ordnar också med kurser, föreläsningar och seminarier. Till exempel den 12 april kl. 14–16.30 ordnar man med seminarium om unga och alkohol i Norden. Den 11 maj är temat de nordiska valfärdsstaternas framtida utmaningar.

Nifins bibliotek håller öppet måndag, tisdag och torsdag kl. 10–17, onsdag 10–20 och fredag 10–16.

Foto Lef Weckström

Det var en gång. Så börjar ishockeymålvakten i HIFK, Jan Lundell sin saga för barnen. Andra sagofarbröder som läst på Nifin är bland andra Jan-Erik Enestam, Sixten Lundberg, Ilkka-Christian Björklund och Staffan Bruun.

Malms kulturhus vill nå alla som är nära

Det tog sin tid men nu är Malms kulturhus i Malm redan ett begrepp bland de svenskspråkiga invånarna i norra och nordöstra Helsingfors. När man till exempel visar finlandssvensk film fylls biosalongen till bristningsgränsen.

– Det är via barnen som vi har nått familjerna, säger kulturhusets chef **Irmeli Niemi**. Barnen har etablerat kontakt med Malms kulturhus främst genom Knattebion som redan har pågått en längre tid. Sedan har barnen gått hem och berättat om sina upplevelser i Malms kulturhus och så har föräldrar och äldre syskon upptäckt huset.

Utöver Knattebion är IP-Kino också regelbunden filmvisning. IP står för Iltapäivä, det vill säga eftermiddag och är avsedd för skolbarn.

Tack vare Norr om stan har kontakterna till de svenska familjerna fördjupats ytterligare.

– Vi står för programmet och Norr om stan för informationen till de svenskspråkiga. Det är ett lyckat samarbete.

Norr om stan är en förening som ägnar sig åt att bygga upp ett svenskt nätverk i de norra delarna av Helsingfors.

Glad chef. Nu har de svenska familjerna hittat oss, säger Irmeli Niemi.

6 miljoner besök

Malms kulturhus fyllde tio år i höstas och i början av det här året kunde man bokföra 6 miljoner besök. Det motsvarar 600 000 besök per år.

– Och det betyder att huset är fullt av aktiviteter. Det är inte ovanligt med åtta tillställningar och evenemang per dag, säger Irmeli Niemi.

Malms kulturhus har en klar målsättning, att nå dem som inte åker till innerstan för teater eller konserter.

– Vi vill bjuda på kultur som ligger nära, säger hon.

Vårens svenskspråkiga kulturprogram i Malms kulturhus har följande tidtabell:

● Torsdagen den 14 april kl. 9.15 och 10.15. Knattebio: Mullvadens äventyr. Den glada och godmodiga mullvaden är igen ute på äventyrligheter. Sex korta avsnitt. Inget inträde men platserna ska bokas i förväg på tel. 310 80834.

● 14 april kl. 17.30. Film inom ramen för Den öppna dörren. Finlandssvenska filmerna Jaga Jordan och Malbik av **Arn-Henrik Blomqvist**.

Foto: Lefi Weckström

● Måndagen den 24 april kl. 9 barnkonsert med **Anders Grönroos**. Lilla loppa är avsedd för 1–3-åringar. Inget inträde men skäl att kontrollera att plats finns på tel. 310 88755.

● Onsdagen den 27 april kl. 14. IP-Kino med Barnens ö. Filmen handlar om 11-åriga **Reine Larsson** som tillbringar en lång het sommar alldeles ensam i Stockholm utan att hans mamma har en aning om det för hon tror att han är på kollo på Barnens ö.

● Torsdagen den 28 april kl. 17.30: Undervisningsfilmer från femtiotalet. Inom ramen för finlandssvensk film.

● Onsdagen den 25 maj kl. 14. IP-Kino: Mitt liv som hund av **Lasse Hallström**. En rolig och gripande film som fick två Oscarsnomineringar.

● Malms kulturhus ligger vid Nedre Malms torg 1. Avståndet till tågstationen är kort. Det är K, I, N och T tåg som stannar i Malm. Bussarna 69, 70, 70T, 73, 73B, 73N, 76A, 76B, 77A, 78, 79, 512, 519, 520 och 522 stannar i närheten. I huset verkar även bland annat stadsbiblioteket och finskspråkiga arbetarinstitutet.

Skuggteater och soppteater

Programmet i Luckan och på Verandan fortsätter i april och in i maj tills evenemangen tar en sommarpaus.

På vårens agenda står bland annat omtyckta soppteatern med dussinet föreställningar i april och så ordnar man med en workshop i skuggteater.

Stjärnfall a la carte är fyndig improvisationsteater och njutbar soppa i oemotståndlig kombination. På scenen på Verandan står bland andra **Anja Bargum, Max Bremer, Niklas Häggblom** och **Elisabeth Öhman**. Återstående föreställningar enligt följande tidtabell: 12, 13, 14, 19, 21, 22, 26, 27 och 28 april mellan kl. 12 och 13. Inträdet på 15 euro inkluderar soppan.

Verkstad med skuggteater blir det tisdagen den 19 april. Det är prisbelönta Pyméteatern från Sverige som håller workshop i skuggteater. Deltagarna lär sig göra skuggteater och något om både dockor och scenografi.

Programmet är enbart avsett för vuxna och lämpar sig till exempel för dagispersonal, lärare och eftesledare men också andra intresserade. Förhandsanmälan på e-posten, siw.handroos-kelekay@hel.fi

Pygméteatern gästspelar också både på Rastis i Nordsjö och Caisa på Kajaniemigatan. Föreställningar 18–20 april.

Några dagar tidigare, det vill säga den 13 april står den kvinnliga teatergruppen Subfrau på scenen i Rastis i Nordsjö med föreställningen Subfrau Acts, som riktar sig till ungdomar från 15 år uppåt.

Måndagen den 25 april ordnar Folkhälsan med trivselträff i Luckan kl. 14–15.30.

Nordisk filmvecka visar nordisk film i Luckan varje dag från måndagen den 9 maj till fredagen den 13 maj.

På Annegården spelar Annegårdens svenska teaterklubbar.

Teater Tellus i regi av **Nena Stenius** och med ett skådespelargarde i åldern 12–16 ger pjäsen En ö i havet lördagen den 23 april. Två föreställningar kl. 14 och 16.

Teater Marsipan, som är den yngre teaterklubben på Annegården, spelar tisdagen den 3 maj kl. 18 sin pjäs, Sommarlägret. Barnen i Teater Marsipan är mellan 7 och 12 år. Onsdagen den 4 spelar man Sommarlägret kl. 11. Nena Stenius regisserar också Teater Marsipan.

Ung Info i Luckan

Ung Info är information till, om och för ungdomar, deras familjer och andra som arbetar med dem. Utöver information erbjuder Ung Info råd och handledning i frågor som berör de unga. Ung Info lyder under Helsingfors stads ungdomscentral och fungerar flera gånger i veckan i Luckan.

Ung Info ska hjälpa dig med nästan vad som helst må det sedan gälla:

- Arbete och arbetspraktik
- Sociala ärenden
- Bostad
- Turism
- Evenemang
- Utbildning både här och utomlands
- Hobbyn och fritidssysselsättningar
- Utlandsvistelser

Du kan komma till Ung Info är gratis och om du pratar med ungdomsinformatören sker det anonymt och i förtroende. Du kan antingen bara dyka upp i Luckan eller skicka e-post.

På Ung Info i Luckan på Simonsgatan 8 hittar du följande:

- en ungdomsinformatör som försöker hitta svaren på dina frågor
- 4 datamaskiner med gratis tillgång till Internet och ordbehandlingsprogram
- informationsbroschyrer
- reseguider, böcker och Cd-roms till olika teman
- finlandssvenska dagstidningar och tidskrifter

Ung Info håller öppet tisdagar 12–18, torsdagar 12–18 och lördagar 10–14. E-postadressen är unginfo@luckan.fi

Kuva Helsingin kaupungin kuvapankki / Niko Soveri

Kevät kutsuu kulkemaan

Lintujen kevätmuutto Viikissä

● **10.4. klo 8–10** opastetulla retkellä tutustutaan ensimmäisiin kevätmuuttajiin muun muassa kiurujen liverrykseen. Retkelle lähdetään Gardenian etupihalta (Koetilantie 1, Eniro 53/DO-80) klo 8. Vapaa pääsy.

Gardenian trooppinen puutarha

● **16.4. klo 13 ja 14** Gardeniassa järjestetään opastetut kierrokset sisäänpääsymaksun hinnalla. Kierroksella perehdytään Gardenian trooppisessa puutarhassa kasveihin ja niiden käyttöön. Ei ennakoilmoittautumista.

Kompostointikurssi

● **20.4. klo 17.30–19.30** järjestetään kompostointikurssi aloittelijoille aiheena kompostoinnin perusteet sekä puutarhajätteen kompostointi. Kurssin vetäjänä toimii Kirsi Tuominen, Uudenmaan Martat. Osallistumismaksu 5 €. Ennakoilmoittautuminen Gardenian asiakaspalveluun p. 3478 400.

Lintukurssi aloittelijoille

● **22.4. klo 17–20 ja 23.4. klo 8–14** perjantaina opiskellaan perustietoja lintujen tunnistamisesta ja tarkkailusta. Lauantaina retkeillään Viikin luonnossa. Kiikarit voi lainata Gardeniasta. Osallistujia vähintään 12, enintään 25 henkilöä. Vetäjänä ornitologi Hanna Aalto. Osallistumismaksu 70 €. Ennakoilmoittautuminen Gardenian asiakaspalveluun p. 3478 400.

Kasvien evoluutiopolku

● **23.4.–30.5.** Tutustu Gardenian kasveihin ja löydä tietoa kasvien evoluutiosta sisäänpääsymaksun hinnalla. Trooppisen puutarhan aukioloajat ma–to 10–18 ja la–su 10–17, perjantaisin suljettu. Osoite: Koetilantie 1.

Lintujen muutto jatkuu

● **23.4. klo 8–10** (tvåspråkig utflykt). Helsingin ympäristökeskuksen ja Gardenian järjestämällä retkellä tutustutaan muun muassa Vanhankaupunginlahden kuhisevaan vesilintuelämään sekä perehdytään kosteikkojen kunnostukseen ja hoitoon. Retkelle lähdetään Gardenian etupihalta (Koetilantie 1) klo 8. Retkellä on kaksikielinen opastus. Vapaa pääsy.

Harakan sammakoiden kutupuuhat

● **24.4. klo 12–14** opastetulla retkellä tutustutaan Harakan saaren sammakoiden ja vesiliskojen elämään sekä saaren kevääseen. Retkelle lähdetään yhteysaluksella klo 12 (liput 3 €/aikuinen, 1,50 € lapsi) Ullanlinnan laiturista, Iso Puistotien eteläpäästä (Eniro 38/DK-73).

Töölönlahden kaupunkilinnut

● **27.4. klo 18–20** Helsingin ympäristökeskuksen ja Gardenian järjestämällä opastetulla retkellä kierretään Töölönlahti ja tutustutaan kaupunkilintuihin kuten sorsiin, nauru- ja kalalokkeihin sekä muihin vesilintuihin. Retkelle lähdetään Töölönlahden rannasta, Finlandia-talon kulmasta (Karamzininkadun pohjoispäästä, Eniro 38/DJ-75).

Äitienpäiväkukka-asetelmat

● **7.5. klo 11–13** lapset ja isät voivat yllättää itse tehdyllä kukka-asetelmalla äitienpäivänä. Kukka-asetelma tehdään omaan astiaan. Osallistumismaksu 7,50 €/perhe, materiaalimaksu käytön mukaan. Ennakoilmoittautuminen Gardenian asiakaspalveluun p. 3478 400. Ilmoita samalla kukkatoiveesi.

Uutelan kevät

● **7.5. klo 10–12** Opastetulla retkellä tutustutaan keväisen luonnon ilmiöihin kuten sammakoiden kutuun Uutelan laguuneilla sekä merilintujen kevättoihin. Retkelle lähdetään klo 10 Vuosaaren urheilukalastajien venesataman parkkipaikalta, Uutelantie (Eniro 55/DX-78). Retkelle on vapaa pääsy ja sen järjestävät Helsingin ympäristökeskus ja Gardenia. Lähimmäksi pääsee bussilla 90A.

Viikin kevät

● **8.5. klo 10–12** äitienpäivän perheretkellä ihailaan valkovuokkojen kukintaa arboretumis- ja katsellaan Vanhankaupunginlahden vesilintujen kevätkuhinaa. Retkelle voi lähteä mukaan myös lastenvaunuilla. Lähtöpaikkana klo 10 on Gardenian etupiha, Koetilantie 1. Retken järjestävät Helsingin ympäristökeskus ja Gardenia. Retkelle on vapaa pääsy. Lähimmäksi pääsee busseilla 68 ja 79.

Bonsai-työpaja

● **10.5. klo 17–20** Suosittu kurssilla tutustutaan bonsain kasvatuksen saloihin Mika Myllyneva opastuksella. Mukaan voi ottaa oman puun taimen tai sopivan kasvin voi ostaa paikan päällä. Kurssimaksu 5 €. Ennakoilmoittautuminen Gardenian asiakaspalveluun p. 3478 400.

Ruutinkosken kevät

● **11.5. klo 18–20** Ruutinkosken retkellä tutustutaan kevätkukkien kukintaan joenratalahdossa. Opastetun retken aikana kävellään muutamia kilometrejä ja käydään muun muassa arboretumissa. Retki on myös lapsille sopiva (kulkeminen lastenvaunujen kanssa ei onnistu). Retkelle lähdetään Haltialan tilan kahvilan pihalta klo 18 (Eniro 80/DK-86). Lähimmäksi pääsee busseilla 67, 611 ja 650 (Tammistontien pysäkki).

Ilta yön luontopyöräily

● **14.5. klo 21–24** Vanhankaupunginlahden rantamilla järjestetään Pyöräilyviikon kunniaksi pyöräretki, jonka aikana tutustutaan Vanhankaupunginlahden rantamilla asustaviin lintuihin, kuten luhtakanaan, kaulushaikaraan ja satakieleen. Retken järjestävät yhteistyössä Helsingin, Uudenmaan ja Suomen ympäristökeskukset ja Gardenia. Retkelle lähdetään klo 21 Kulosaaren metroasemalta ja retki päättyy Vanhankaupunginkosken rannalle (Eniro 53/DN-76). Lähtöpaikalle pääsee metrolla, huom. pyörän voi kuljettaa metrolla ilman erillistä maksua.

Gardenian kevättapahtuma

● **15.5. klo 11–15** Kevättapahtumassa on ohjelmaa kaiken ikäisille; opastettuja kierroksia sisäänpääsymaksun hinnalla lapsille klo 11.15 ja aikuisille klo 12, askartelua lapsille sisällä ja ulkona, puutarhaneuvontaa klo 11–15, puutarhajättekompotointi-tietoisu klo 13, lintupönttövisa, koira- ja hevosajeluja (maksullisia). Pihalta löytyy suoramyyntitori, jossa on myytävänä mehuja, hilloja, mausteita, kasveja jne. Trooppiseen puutarhaan on sisäänpääsymaksu. Tarkempi ohjelma löytyy Gardenian nettisivuilta lähempänä ajankohtaa.

Koko perheen kevätretki Harakkaan

● **15.5. klo 12–14** opastetulla retkellä tutustutaan lintujen kevätmuuttoon ja seurataan niiden kosiopuuha saarella. Retkelle lähdetään yhteysaluksella klo 12 Ullanlinnan laiturilta, Ison puistotien eteläpäästä (Eniro 38/DK-73). Menopaluluippu 3,00 €/aik., 1,50 €/lapsi. Muuten retki on maksuton.

Arktinen muutto

● **21.5. klo 7–13** Suomen luonnon yksi vaikuttavimmista näytelmistä on arktisten lintujen massamuutto. Opastetulla retkellä havainnoidaan arktisten vesilintujen muuttoa mereltä ja Hansholmenista käsin. Mukaan evästä ja lämmin vaate. Retkelle on ennakoilmoittautuminen p. 3478 400. Osallistuminen maksaa 20 € aikuiset ja 8 € lapset alle 12 v. Retkelle lähdetään Kauppatorilta laituri paikasta nro 4 (laiturille Kauppahallin pohjoispäästä). Retken järjestävät Helsingin ympäristökeskus ja Gardenia.

Kuvat Rhinoceros Oy

Kevyt kaupunki

Kerran kevättorstaina tuntui kevyemmältä. Jalka nousi nopeammin, loikat yltivät pidemmälle. Sanottiin, että mieliasta se vain johtui. Asennoiduttiin positiivisesti. Siksi ei koulutie tuntunut suolta vaan rullaportailta. Hammaslääkäriinkin mentiin kuin trampoliinilta trampoliinille loikkien. Mutta entä synkkä naapurimme, huomautti joku, loikkii kerrosvälin portaat yhdellä ponkaisulla, mutta yhtä synkkänä kuin ennenkin. Totta.

Perjantaina oltiin taas niin kuin ennen. Ei enää loikkia, pelkkää laahustusta.

Koitti taas torstai. Ponnistauduttiin sängystä ylös – ja lyötiin melkein pää kattoon.

Sitten vasta ymmärrettiin: se johtuu torstaista. Painovoima hellitti silloin, juuri torstaisin, juuri täällä.

Selitys oli selvä: ”Koska painovoima on niiden vaikutusten resultantti, jotka vetävät maata kohti kaikkia maapallon läheisyydessä olevia kappaletta, on tässä tapauksessa käynyt niin että...”

Enempää ei ehditty kuunnella, oli kiire hypymään, loikkimaan. Mitä perjantaista, ajattelivat kaikki.

Yli penkkien, yli pihamuurien, yli teiden, kanavien, jokien, eteenpäin. Tai ylös, yllättämään

ystävää, keittiön ikkunan taakse, kolmanteen kerrokseen. Tai vain hyppimään hyppimisen ilosta kuin lapset.

Iltapäivällä asiallisuus jo valtasi alaa. Monet päätyivät puiden latvoihin istuskelemaan. Mutta osa vain hyppeli edelleen sinne tänne kaupungilla muka tavaratalon kuudennen ja seitsemännän kerroksen ikkunoita katsellen. Toisiaanhan ihmiset katsoivat, raitiovaunukotoksen päälle loikannutta vanhusta keppi kädessä, pientä poikaa joka katsoi taivaalle odottaen, toivoen että hänen ylösheittämänsä pallo vielä laskeutuisi alas.

Varovainen sai olla, kaikenlaista leijui tosiaan ilmassa. Kattiloita, kissoja, kannuja, kukkia, kanistereita. Autotkin oli paras kytkeä kettingillä kaiteisiin. Verkot vedettiin eläintarhan aitausten ylle.

Voi miten keveää, iloitsivat melkein kaikki.

Mutta voi jalkapalloilijoiden murhetta, koripallopelaajien ahdistusta, pallot lentelivät minne sattui, korirengasta tavoitellutta saatiin irrotella pelihallin katosta. Voi painonnostajien katseen raskautta, kun hintelä siivoojapoika siirteli keskiviikkoillan ennätyspainot yhdellä kädellä lattiaharjansa tieltä.

Kuva Juha Ilonen

Voi voittajia: mitä hyötyä oli harjoittelusta, kun pari pikkutyttöä, silkasta toistensa näkemisen riemusta, ponnisteli hiekkalaatikolla vuorotahdittain korkeushypyn maailmanennätyksiä?

Silti useimmilla olo oli torstaisin ihmeen kokonainen, kaiken koheltamisen keskelläkin. Ruumiin ja sielun liikkeet olivat kerrankin yhtä aikaa yhtä kepeitä. Mieli lepatti perhosen lailla: syntyi aivan uudenlaisia, ehkä hieman hyppelehtiviä mutta sitäkin ilmovampia ajatuksia.

Kunnes tuli perjantai. Raskaita olivat peitot tuona aamuna, vaikea oli edes nousta sängystä. Maa veti taas puoleensa. Vain muutaman met-

rin korkuinen aita oli taas ylittämätön, katseltiin kaihoisesti puiden latvoihin, ei oikein haluttanut ottaa ensimmäistäkään askelta, viistettiin maan pintaa pitkin kulkuneuvoissa.

Mutta jo sunnuntaina alkoi uusi odotus. Suunniteltiin retkiä katoille ja kukkuloille, hypelttiin hiukan ja pudisteltiin huvittuneesti päätä: näillä ponkaisuilla oltaisiin torstaina jo pitkällä, korkealla. Kaukana.

Keskiviikkona otettiin narut ja kettingit esiin, kiinnitettiin paikalleen arvoesineet. Oltiin kuin astronautteja, kosmonautteja, tehtiin torstaipäivälle torstaipäivän eväät: pillereitä, pillettejä...

Asiallinen toimeliaisuus täytti illan, hyvä niin. Sillä sisällä kihelmöi. Vain lapset piirsivät avoimesti silmillään ilmaan seuraavan päivän hypyunelmiaan.

Torstaiamu, keveys, ihana keveys.

Lapset silkkaa keveyttä. Ja aikuisen silmissä ilo, ilon sydämessä varjo. Surumieli. Ajatus torstai-illasta, perjantaiaamusta. Olemassaolon hirmuinen paino.

● Kaupunkitarinan kirjoittaja on helsinkiläinen kirjailija ja vapaa kirjoittaja Markus Nummi. Kuvittaja on helsinkiläinen arkkitehti Juha Ilonen.

Romu keräysautoihin

Nyt kannattaa siivota nurkista rikinäiset akut, polkupyörät, videonauhurit sekä tietokoneet ja viedä ne YTV:n keräysautoihin. Autot kiertävät pääkaupunkiseudulla toukokuun 24. päivään saakka.

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan YTV:n keräysautoihin voi viedä ilmaiseksi ongelmajätteitä, joita ovat esimerkiksi lääkkeet, loisteputket, paristot, akut, jäteöljyt, liuottimet ja maalit.

Autot ottavat vastaan maksutta myös pikueriä metalliromua, kuten lieden, pyykkipesukoneen, sähkökiukaan tai polkupyörän. Myös pienet sähkölaitteet, kuten tietokoneen näppäimistö, laskimet, kahvinkaittimet tai silitysradat voi viedä autoon maksutta.

Suurikokoisten elektroniikkalaitteiden tuominen autoihin on maksullista. Tällaisia

laitteita ovat videonauhurit, tulostimet, tietokoneen keskusyksiköt, mikroaaltouunit ja pölynimurit. Näistä laitteista peritään kolmen euron maksu. Myös kylmälaitteista ja kuvaputkellisista laitteista peritään maksu, joka on yhdeksän euron suuruisen. Summat tulee maksaa käteisellä. Sähkö- ja elektroniikkaromua otetaan vastaan korkeintaan kaksi tavaraa kultakin asukkaalta.

Asukkaat voivat viedä ympäri vuoden metalli-, sähkö- ja elektroniikkaromua YTV:n Sortti-asetille Kivikkoon, Konalaan tai Ämmäsuolle.

Kotitalouksien ongelmajätteet voi viedä ilmaiseksi YTV:n pysyviin keräyspisteisiin, joita on esimerkiksi huoltoasemilla. Ongelmajätekeräyspisteitä on pääkaupunkiseudulla yli 80. Lähimmän ongelmajätteen keräyspisteen saa selville YTV:n Jätetuollon asiakaspalvelusta.

● Lisätietoa saa asiakaspalvelunumerosta 156 1611 tai netistä www.ytv.fi/jateh/kodin/Kerautot.html -osoitteesta.

Kuva www.icebreak.fi

Hurjaa menoa Vanhankaupunginkoskella

Suomen koskimelonnin huiput kisaavat ja esittelevät taitojaan Vanhankaupungin putouksella sunnuntaina 17.4. Viidettä kertaa järjestettävässä tapahtumassa nähdään vauhdikkaita kilpailuja ja uskaliaita koskenlaskua tulvivän Vantaanjoen kuohunnassa. Freestylen kilpailijat karsitaan yhteisissä alkuierissä, joissa kultakin kilpailijalta huomioidaan kaksi parasta suoritusta. Finaaliin pääsee viisi parasta. Muuta jännittävää katseltavaa tarjoaa kanoottipujottelu, hyppykisat sekä kanootti-

poolonäytös. Yleisöllä on mahdollisuus kokeilla melontaa ohjaajien valvonnassa.

Hurjapäisiin lajeihin voi Vantaankosken putouksilla tutustua kello 12–17. Paikalla on pääkaupunkiseudulla toimivia melontaseuroja sekä välineitä myyviä liikkeitä. Alueella on myös buffetti, yleisö WC, ravintola sekä mahdollisuus tutustua Voimalaitosmuseoon ja Tekniikan museoon ilman pääsymaksua. Tapahtumaan on vapaa pääsy. Lisätietoja saa www.icebreak.fi -nettisivuilta.

Kuva Pentti Helminen

Lukijakilpailu

Helsingin historiaa yli 150 vuoden takaa. Mikä rakennus mahtaa olla kuvassa vasemmalla ja missä se nykyisin sijaitsee? Vastaukset pyydetään lähettämään viimeistään 29.4. osoitteella Helsinki-info, ”Lukijakilpailu”, PL 1, 00099 Helsingin kaupunki tai sähköpostiosoitteella leena.seitola@hel.fi -osoitteeseen.

Vastaus edelliseen kilpailuun

Viimeksi kysyttiin helmikuussa 1944 kuvattua helsinkiläistä katu näkymää tuhoutuneine rakennuksineen.

Kyseessä oli näkymä Meritullinkadulle, jonka varelta tuhoutui tai vaurioitui lukuisia ta-

Kuva SA-kuva

loja kolmannen suurpommituksen aikana 26.–27.2.1944. Kuvan etualalla näkyi Borgströmin vanhan tupakkatehtaan palaneita rakennuksia.

Martti Helminen ■

● Oikein vastanneiden joukosta arvottiin voittajaksi Pentti Väyrynen. Palkintokirja on lähetetty voittajalle. Onnittelumme.

”Tähän tulee KOM-teatterin studionäyttämö”, Pekka Milonoff haaveilee. ”Niin saadaan lisää kotimaisia kantaesityksiä suomalaisten ihmisten iloksi.”

Kohtalona

1 970-luvun taitteessa Ruotsalaisen teatterin mininäyttämön oven päällä hehkui vihrein kirjaimin: KOM – tule! Ja helsinkiläiset ovat tulleet. KOMin esityksiin jonotetaan lippuja kuu-kausikaupalla, teatteriravintolan ohjelmalliset illat vetävät väkeä.

KOM-teatteri perustettiin suomenkielisenä vuonna 1971. Pekka Milonoff on kuulunut kalustoon siitä asti. Mikä pitää miehen yhdessä ja samassa työpaikassa 34 vuotta tässä vaihtelunhaluisessa maailmassa?

”Olen saanut toteuttaa KOMissa haaveeni teatterintekijänä. Saan itse päättää asioista yhdessä tosi hyvien tyyppien kanssa – olemme edelleen itsenäinen vapaa teatteriryhmä”, Milo vastaa. Ja vaihtelua on riittänyt: draamaa, musiikkiteatteria, kiertueita, lauluiltoja, vierailuja koti- ja ulkomaisilla festareilla aina Chileä ja Meksikoa myöten.

”Yhdessä KOMilaisten kanssa teimme tv-sarjan Vuoroin vieraisissa ja leffan Rikos ja rakkaus”, teatterimies jatkaa luetteloa. Hän valmistelee omaa lauluiltaa yhdessä **Ursula Salon** kanssa, ”riehuu” toisinaan mukana Free Okapi- ja Avanti-yhtyeiden musiikillisissa improvisaatioissa ja toimittaa radioon ohjelmaa Tämän runon haluaisin kuulla. ”Urautumisista ja väsymistä ehkäisee se, että tekee jotain aivan uutta. Esimerkiksi telkkarille tekeminen tai Tanssiteatteri Minimien kanssa työskentely oli aivan uusi ja innostava kokemus.”

Venäläisiä juuria

Ailin äiteen kolttuun sujahtanut **Hannu-Pekka Björkman** vahtaa tuvan akkunassa. Niskassa valuu hiirenhäntäletti, käsi vipattaa täsmälleen niin kuin vanhalla ihmisellä. Suomen hevosen hullunmylly lähtee pyörimään kulkeakseen monien kyynelsilmäisten naurujen kaut-

Viime marraskuussa ohjaaja, teatterinjohtaja Pekka Milonoff sai Helsingin kulttuuripalkinnon merkittävästä taiteellisesta työstä kaupungin kulttuurielämän hyväksi.

ta viimeisten minuuttien hiljaisuuteen, jossa jaetaan surua vapaan maaseudun nääntymisestä EU-kaavakkeiden kynsissä.

Sirkku Peltolan kirjoittaman Suomen hevosen vanha emäntä on matriarkka ja paha suustaan, mutta pohjimmitaan lempeä ja sydämellinen. Niin oli myös näytelmän ohjaajan Pekka Milonoffin oma babushka.

”Hän kertoi minulle itse keksimiään eläinsatuja, maalasi ja piirsi”, Milo muistaa isoäitiään, joka siirtyi vallankumouksen jaloista Pietarista Kannakselle ja sieltä Suomeen. Lapsena Pekka perheineen asui isovanhempien luona Meilahden Pihlajatiellä.

Toinen babushka eli isoäidin sisko myi jäätelöä Seurasaaressa sillan kupeessa. Milo tallaa Helsingin meren rantoja mieluusti edelleen, ja työmatka Katajanokalta Korkeavuorenkadulle sujuu usein kävellen.

”Kun joku on kivaa, se on harrastus. Työnteko on siis harrastus”, Milo päättelee.

Ajautuminen teatteriin

Pekka Milonoffin lapsuudessa Pihlajatieen päässä oli maalaistalo, josta käytiin ostamassa kananmunia.

”Helsinki loppui siihen aikaan niille seuduille”, Milo muistaa. Nuorena hän ei erityisesti hinkunut teatteriin. Enemmän kiinnosti urheilua: pesistä, korista, yleisurheilua.

”Seiväshypyssä olin toiseksi paras. Lanttu eli **Kari Laento** oli paras. Silloin asuttiin Herttoniemessä ja käytiin Viikissä teltailemassa.”

Lukiessa Milo suunnitteli psykologian opinnot. Vuorovaikutus ja ihmisten käyttäytyminen kiinnostivat ja pohjalla päilyi yritys ymmärtää omaa itseä. Teiniteatteriin nuorukainen kulkeutui kavereiden peesissä.

”Se taisi olla **Tarleena Sammalkorven** syytä. Teiniteatterissa tutustuin myös **Kaj Chydeniukseen**. Teimme Sex- ja Pax-kabareet samoihin aikoihin kun Ylioppilasteatterissa näyteltiin Lapualaisoopperaa. Teatterilla oli asiaa. Se otti kantaa. Provosoi ja loukkasikin. Toisaalta myös innosti ja toi teatteriin uutta nuorta yleisöä”, kertoo Milo, joka päätyi Teatterikouluun Liisankadun Klitsun kautta. Ohjaajan opintoihin houkutteli tarve hahmottaa kokonaisuuksia.

”Ohjaajaoppilaana assisteerasin **Kalle Holmbergia** Helsingin Kaupunginteatterissa. Häneltä opin, että ohjaajan tehtävänä on löytää esityksen tyyliä ja maailma, rohkaista ja innostaa näyttelijöitä. Jos ilmapiiri on peloton, kaikki tekevät parhaansa. Ja enemmänkin.”

Hyvän näytelmän resepti

KOMin työtapana on Milonoffille rakas. Esitykset syntyvät kirjailijan, ohjaajan ja näyttelijöiden yhteistyönä. Kirjailijan kanssa pohditaan näytelmän henkilöitä ja rakennetta. Näyttelijät maistelevat repliikkejä ja tekevät omat ehdotuksensa. Teatteri tilaa kotikirjailijoilta tekstejä ja aloittelevat kirjailijat saavat dramaturgista vetoapua KOM-tekstissä. Tekstihautomoon on lähetetty yli 700 näytelmätekstiä, joista reilut neljäkymmentä on päässyt jatkokehittelyyn.

Milonoffille teatterin johtaminen on sitä, että valmistelee asioita. Lukee tekstejä, keskustelee kirjailijoiden kanssa, katselee Teatterikorkeakoulun esityksissä valmistuvia näyttelijöitä. Osallistuu teatteripoliittiseen keskusteluun.

”On todella ilahduttavaa, että kymmenessä vuodessa teatteritarjonnan määrä Helsingissä on ratkaisevasti lisääntynyt ja monipuolistunut. On syntynyt paljon mielenkiintoisia pieniä ryhmiä”, Milo kiittää.

Mutta jotakin puuttuu: uusiin teksteihin keskittynyt studionäyttämö, josta yleisö tietäisi heti, että tuolla näkee uusien tekijöiden uutta kotimaista draamaa. Sellainen on suunnitella KOMin kellaritiloihin.

Hotakaisen näytelmä tulossa

Suomen hevonen sivaltaa EU-Suomea. Yhteiskunnan kahtiajakautuminen ja syrjäytyneiden kohtalo alkaa näkyä myös näytelmissä.

”Perhenäytelmiä tarjotaan paljon. Arvot ja arvottomuus puhuttavat. Suomen historian tapahtumat tuntuvat kiinnostavan uudestaan. Etäisyyden päästä näkee lähelle. Nuoret miehet kirjoittavat absurdeja juttua, naiset runollisia. Dramaturgia rakentuu usein mielen liikkeille”, Pekka Milonoff kuvaa tekstien linjoja.

KOMissa työn alla on **Kari Hotakaisen** ensimmäinen aikuisille suunnattu näytelmä.

”Soitin Karille ensimmäisen kerran parikymmentä vuotta sitten, kun hän oli vielä kuopiolainen runoilija. Minuun teki vaikutuksen Karin sydämellinen, omalaatuinen huumori ja terävät havainnot. Soittelin hänelle säännöllisesti ja ehdotin näytelmäntekoa. Viimein häneltä löytyi aikaa”, Milonoff ilahtuu. Lipunmyyjät ovat soittorumban pelossa kieltäneet häntä ankaresti sanomasta näytelmästä enempää.

Tiina Tikkanen ■